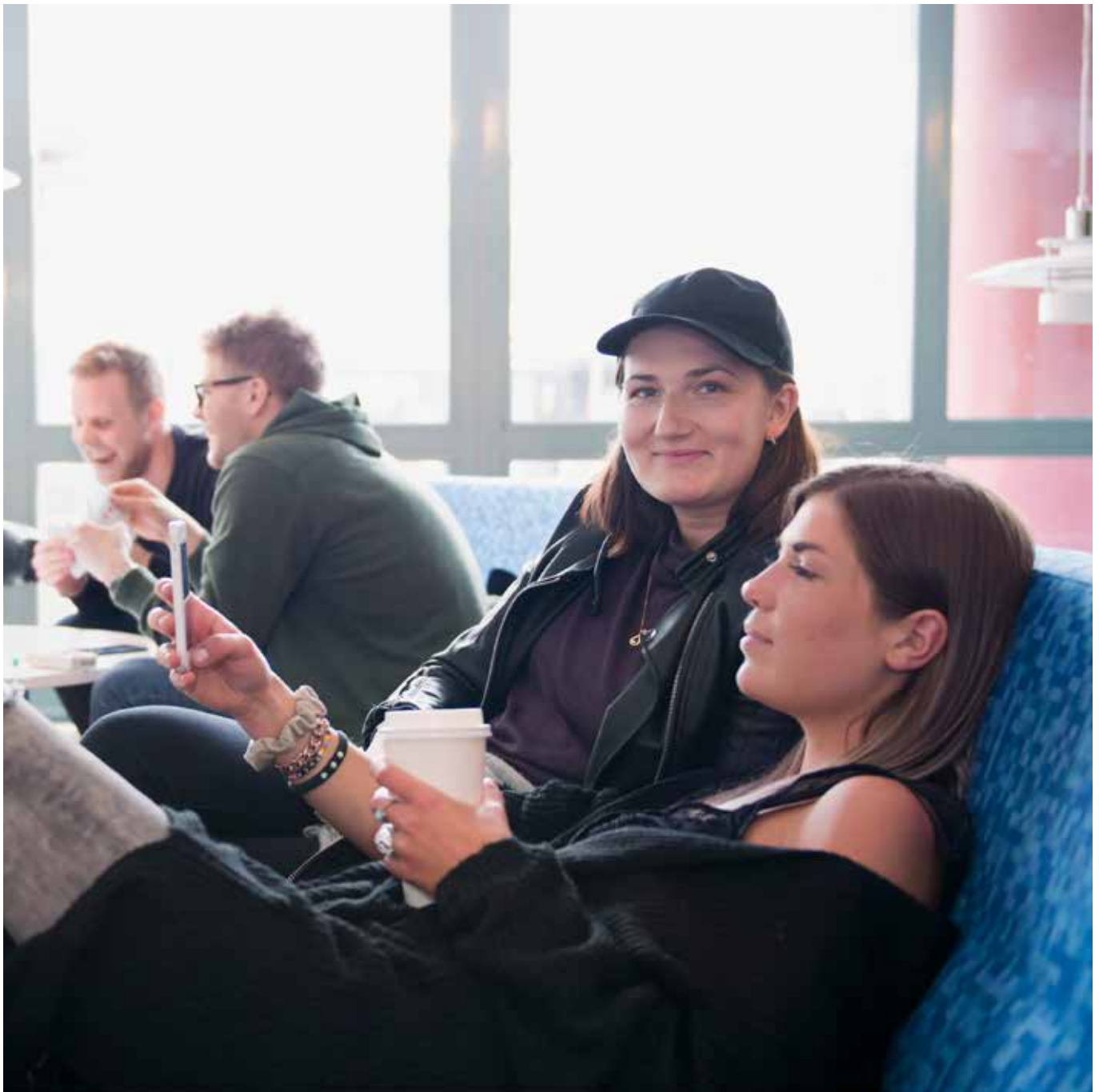

Antagning till högre utbildning vårterminen 2019

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning vårterminen 2019

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning vårterminen 2019

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

UHR:s rapportserie 2019:1, Universitets- och högskolerådet, februari 2019

Kontaktperson: Torbjörn Lindquist

978-91-7561-062-7

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se **www.uhr.se**.

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	7
Rapporten – en bild av antagningen vt 2019 och trender	9
Antagningsomgångarna vt 2018 och vt 2019	11
Fler kurser, men färre program att söka	14
Minskad konkurrens vt 2019	15
IK och MASTER	18
De internationella antagningsomgångarna	18
Fler sökande till internationella kurser och program på grundnivå (IK)	19
Ökat antal sökande till masterprogram (MASTER)	22
Trender	25
Fler kvinnor än män söker och antas	27
Utbildningar som leder till vissa yrkesexamina	30
Läroutbildningar – sökande, behöriga och antagna	35
Kan antalet sökande förutsägas?	43
Förändringar i utbildningsutbudet	46
Bilaga 1: Definitioner av begrepp	55
Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser	59

Sammanfattning

Vårterminen 2019: Färre sökande men fler antagna

Det totala antalet sökande till universitet och högskolor minskade till våren 2019 med 1,0 procent jämfört med föregående år. Vid sista anmälningssdag hade nära 217 200 personer anmält sig till någon eller några utbildningar. En orsak till att antalet sökande minskat är det goda arbetsmarknadsläget. Fram till det andra urvalet inklusive sena anmälningar fanns drygt 253 300 sökande.

I andra urvalet var det bara 157 000 antagna, 4,9 procent färre än året innan. Den stora nedgången vid andra urvalet beror på att ovanligt många inte svarade på platserbudandet de fått. Det berodde på att den sedvanliga svarspåminnelsen inte skickades ut. De antagna i det första urvalet var dock 1,4 procent fler än året innan, vilket tyder på att antalet antagna ökat. I första urvalet erbjöds nästan 179 400 en plats, vilket är det högsta antalet hittills.

Långsiktig jämförelse av antagning till vårterminer: Nästan två av tre sökande är kvinnor

Det totala antalet sökande vid sista anmälningssdag ökade fram till våren (vt) 2016 för att därefter vända nedåt något.

Under de senaste tolv åren har kvinnor utgjort nära två tredjedelar av de sökande och män en tredjedel. Andelen män som söker har sjunkit något under de senaste fyra åren. Däremot har antalet antagna ökat för såväl män som kvinnor, men kvinnor har ökat mer.

Av de sex grupper av yrkesexamensutbildningar som redovisas i rapporten hade samtliga färre sökande våren 2019 än året innan. Under tolvårsperioden hade samtliga utbildningsgrupper flest antagna våren 2018 eller våren 2019, förutom civilingenjörsutbildningar som hade flest våren 2013. Sjuksköterskeutbildningar har en kraftig minskning av såväl sökande som antagna, vilket beror på att antagningen till specialistsjuksköterskeutbildningar numera sker i en separat antagningsomgång och därför inte räknas med här. Antalet antagna till enbart sjuksköterskeutbildningar på grundnivå har minskat med 2 procent mellan våren 2018 och våren 2019.

Störst konkurrens till program på grundnivå

Vissa utbildningar har stor konkurrens om platserna, så att behöriga sökande reservplaceras, medan andra utbildningar kan anta alla sökande. De flesta utbildningar har ingen konkurrens, men cirka 15 procent av de nära 15 600 kurserna och programmen som erbjöds inför vårterminen 2019 hade konkurrens om platserna. Det är vanligare med konkurrens på program än på kurser, och allra vanligast till program på grundnivå. Det var konkurrens till 45 procent av programmen på grundnivå efter första urvalet. Ur den sökandes perspektiv är konkurrensen hårdare, 54 procent av alla sökande konkurrerar om sitt förstahandsval. Allra hårdast är konkurrensen till pro-

gram på grundnivå, där hela 91 procent av de sökande har förstahandsvalt en utbildning med konkurrens.

Internationella sökande ökar

De särskilda antagningsomgångarna för internationella kurser och program (IK) och internationella masterprogram (MASTER) har fått fler sökande och antagna. Sökande till IK ökade med 17 procent och till MASTER med ungefär 20 procent. Den grupp som ökat mest är avgiftsskyldiga sökande. Bland de sökande som betalat anmälningsavgift antogs 547 personer till IK vt 2019, jämfört med 338 året innan, vilket är en ökning med 62 procent. Dessa förändringar bör emellertid inte övertolkas, då de allra flesta internationella kurser och program startar på hösten – det är väsentligt färre sökande till vårterminer, och förhållandevis små förändringar i antal kan ge stora förändringar i procent.

Fler antagna till lärarutbildningar

Läroutbildningarna hade sammantaget flest sökande vt 2016 och har därefter minskat. Utvecklingen av antalet sökande till lärarutbildningar är likartad oavsett vilken lärarexamen utbildningarna leder till. Däremot har antalet antagna inte följt samma trender som antalet sökande. Antalet antagna har ökat fram till vt 2018 eller vt 2019 och är numera betydligt större än i början av perioden (vt 2012) för flertalet lärarutbildningar.

Antalet sökande till hösten 2019 förutspås minska något

Det finns många olika orsaker till att antalet sökande till högskolan varierar mellan olika år, exempelvis förändringar i arbetsmarknadsläget och i de sökande årskullarnas storlek. Det är därför utmanande att försöka förutsäga hur många som kommer att söka till högskolan nästa termin.

Baserat på hur många som anmält sig till och deltar i högskoleprovet terminen innan, kan antalet sökande vid sista anmälningsdag uppskattas. Modellen som använts resulterar i en förutsägelse om 346 100 sökande vid sista anmälningsdag inför hösten 2019, vilket är 4 procent färre än inför hösten 2018. Modellen är enkel, men kan förhoppningsvis ändå bidra till att öka beredskapen inför antagningen hos lärosäten och andra berörda myndigheter, och naturligtvis även hos UHR.

Summary

Spring semester 2019: Fewer applicants but more admissions

The total number of applicants to higher education for the spring of 2019 fell by 1.0 per cent compared to the previous year. By the application deadline, almost 217,200 people had applied to one or more courses or programmes. One reason that the number of applicants has fallen is the good situation on the labour market. Including late applications, by the second selection there were over 253,300 applicants.

In the second selection there were only 157,000 admissions, 4.9 per cent fewer than the previous year. The big drop in the second selection is because unusually many people did not respond to the offer of a place they received. This was because the usual response reminder was not sent out. However, there were 1.4 per cent more admissions in the first selection than the previous year, which indicates that the number of admissions increased. Almost 179,400 were offered a place in the first selection, which is the highest number yet.

Long-term comparison of admissions for spring semesters: Almost two of three applicants are women

The total number of applicants by the deadline increased until the spring semester of 2016, and then declined slightly.

Over the last twelve years, women have comprised almost two-thirds of applicants and men one third. The proportion of applications from men has declined somewhat over the past four years. However, the number of admissions has increased for both men and women, but for women it has increased more.

Of the six groups of programmes leading to a professional qualification presented in the report, all had fewer applicants for spring 2019 than for the previous year. Over the twelve-year period, all educational groups had the most admissions in spring 2018 or spring 2019, apart from Master's programmes in engineering, which had the most in the spring of 2013. Nursing programmes have had a significant decrease in both applicants and admissions, which is because admissions to specialist nursing programmes now take place in a separate admissions round and are therefore not included here. The number of admissions to only first-cycle nursing programmes has reduced by 2 per cent between spring 2018 and spring 2019.

Most competition for first-cycle programmes

There is great competition for places on some courses and programmes, so that qualified applicants are placed on a waiting list, while others can admit all applicants. The majority of courses and programmes have no competition, but around 13 per cent of the almost 15,600 courses and programmes offered for the spring semester of 2019 had competition for places. Competi-

tion is more common for programmes than for courses, and most common for first-cycle programmes. There was competition for 45 per cent of first-cycle programmes after the first selection. From an applicant's perspective, competition is tougher; 54 per cent of all applicants are competing for their first choice. Competition is toughest for first-cycle programmes, where 91 per cent of applicants have a first choice programme with competition for places.

International applications are increasing

The international admissions rounds for international courses and programmes (IK) and international master programmes (MASTER) and have had more applicants and admissions. Applications to IK increased by 17 per cent and to MASTER by around 20 per cent. The group that has increased most is fee-paying applicants. Among applicants who paid an application fee, 547 people were admitted to IK for the spring semester of 2019, compared to 338 the previous year, which is an increase of 62 per cent. However, the changes should not be overinterpreted, as the majority of international courses and programmes only start in the autumn– there are significantly fewer applicants for spring semesters, and relatively small changes in numbers can result in large percentage changes.

More admissions to teacher education

Overall, teacher education programme had the most applicants for the spring semester of 2016, with a subsequent decline. The trend in the number of applicants for teacher education is similar regardless of the teaching qualification the programmes lead to. However, the number of admissions has not followed the same trend as the number of applicants. The number of admissions has increased up to the spring semester of 2018 or of 2019, and is now considerably greater than at the start of the period (spring semester 2012) for most teacher education programmes.

The number of applicants for the autumn of 2019 is predicted to fall slightly

There are many different reasons why the number of applicants for higher education varies from year to year, such as changes in the labour market and the cohort size among applicants. It is therefore challenging to predict how many will apply to higher education for the next semester.

However, the number of applicants by the deadline can be estimated based on how many people register for and participate in the Swedish Scholastic Aptitude Test in the preceding semester. The model that is used results in a prediction of 346,100 applicants by the deadline for the autumn of 2019, which is 4 per cent fewer than for the autumn of 2018. The model is simple, but can hopefully be used to contribute to increasing preparedness for admissions among higher education institutions and other relevant authorities, and naturally at UHR as well.

Rapporten – en bild av antagningen vt 2019 och trender

Ett regeringsuppdrag

Denna rapport är resultatet av ett regeringsuppdrag i regleringsbrevet för Universitets- och högskolerådet (UHR) avseende budgetåret 2018, som anger att myndigheten ska ge Utbildningsdepartementet en analys av utfallet av genomförd antagningsomgång vårterminen 2019.

Rapporten ger en sammanfattande bild av de tre nationella antagningsomgångarna vårterminen 2019. Antagningsomgångarna består av en stor och två mindre. I den stora (benämnd vt 2019) ges utbildningarna främst på svenska och i de två mindre ges utbildningarna vanligen på engelska – internationella masterutbildningar (MASTER vt 2019) och internationella kurser (IK vt 2019). Rapporten innehåller också trender där utvecklingen för sökande och antagna, totalt och för vissa program som leder till yrkesexamen, följs under en tolvårsperiod. I rapporten ingår också ett avsnitt där en modell för att förutsäga antalet sökande nästa termin presenteras.

Analys av vårantagningen

Syftet med den samlade beskrivningen av de tre antagningsomgångarna våren 2019 är att redovisa aspekter av antagningsomgångarna som inte är möjliga att se vid de olika tillfällena under processens gång, vid tidpunkten för sista anmälningssdag och vid tidpunkten för det första eller det andra urvalet. En jämförelse görs med antagningsomgångarna våren 2018. Sökande redovisas även utifrån om de är skyldiga att betala anmälningssavgift eller inte.

Under en antagningsomgång förändras det ursprungliga antalet kurser och program som erbjuds. Några kurser och program ställs in och andra kommer till. Möjligheten till efteranmälan, så kallade sena anmälningar, gör vanligen att antalet sökande ökar mellan sista anmälningssdag och det första och det andra urvalet. De redovisningar som görs i rapporten sträcker sig fram till och med det andra urvalet. Förändringar kan ske efter det då efterantagning kan göras av lärosätena om de har studieplatser som inte är tillsatta. Den informationen ingår inte här.

Fokus på första urvalet – färre än vanligt svarade i tid vid andra urvalet vt 2019

Inför andra urvalet vt 2019 var det ovanligt många sökande som varken svarade ja eller nej på antagningserbjudandet jämfört med vt 2018. Främst berodde det på att den brukliga svarspåminnelsen inte sändes ut inför andra valet på grund av ett tekniskt problem som inte kunde lösas snabbt. Det problemet är numera åtgärdat. Det kan också till mindre del ha berott på att

svarsperioden mellan första och andra urvalet vt 2019 var kortare än året innan. Sammantaget blev konsekvensen att antalet antagna vid andra urvalet blev ovanligt lågt i förhållande till antalet antagna uppmätt fyra veckor efter andra urvalet. Som följd var alltså efterantagningen efter andra urvalet ovanligt stor vt 2019 jämfört med vt 2018. Uppgifter om sökande och antagna vid andra urvalet vt 2019 är därför inte helt jämförbara med motsvarande uppgifter för tidigare terminer. Uppgifterna vid andra urvalet vt 2019 bör användas med försiktighet och därför baseras analyser av trender i denna rapport på uppgifter från första urvalet.

I bilaga 1 definieras begrepp som är vanligt förekommande i redovisningar av antagningsstatistik. I bilaga 2 lämnas en beskrivning av hur antagningsstatistiken tas fram.

I rapporten refereras till de underlag som tidigare lämnats till Utbildningsdepartementet (underlag 1–2). I underlagen redovisas utfallet av antagningsomgångar utifrån olika perspektiv vid varje givet tillfälle: generellt på individnivå och på utbildningsnivå, och mera detaljerat för vissa utvalda utbildningar som leder till yrkesexamen, till exempel lärarutbildningar.

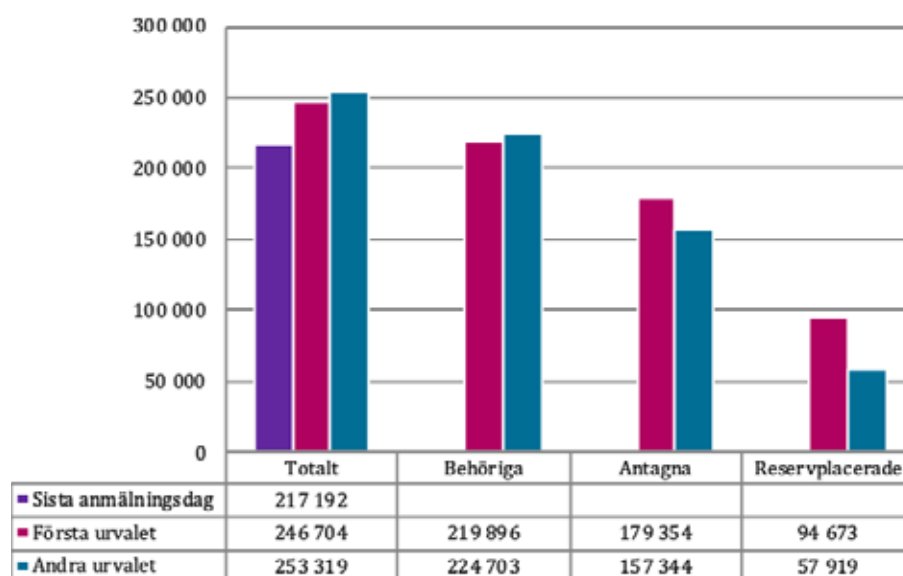
Underlag

- Underlag 1. Statistik i samband med sista ansökningsdag till vårterminen 2019 (vt 2019).
- Underlag 2. Statistik i samband med urval 1 till vårterminen 2019 (vt 2019).

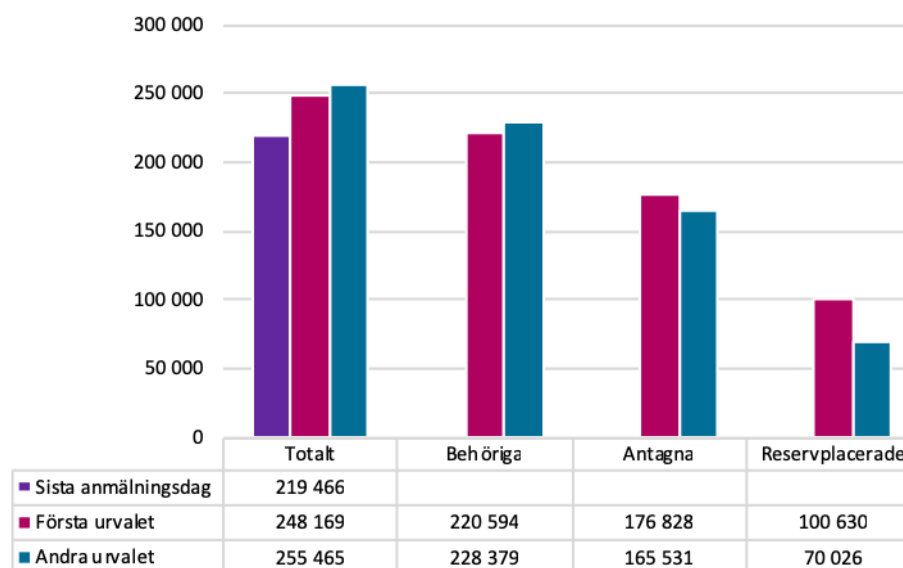
Antagningsomgångarna vt 2018 och vt 2019

I det här kapitlet presenteras förändringar när det gäller antalet individer som anmält sig och antalet kurser och program. Sena anmälningar är inkluderade. Notera att uppgifterna för andra urvalet 2019 är lägre än vad de borde vara. För mer information, se s. 9 under Fokus på första urvalet.

Figur 1: Förändring mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet vt 2019, antal sökande.

Figur 2: Förändring mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet vt 2018, antal sökande.

Färre sökande

Vid sista anmälningssdag vt 2019 var det något färre som anmält sig än vid samma tid vt 2018. Minskningen var nära 2 300 personer, motsvarande 1,0 procent.

Efter sista anmälningssdag håller många utbildningar öppet för sen anmälan. Därför fortsätter antalet sökande att öka under antagningsomgången. Emellertid var det färre sökande vt 2019 än vt 2018 vid såväl första som andra urvalet. Vid första urvalet var minskningen närmare 1 500 personer, motsvarande 0,6 procent.

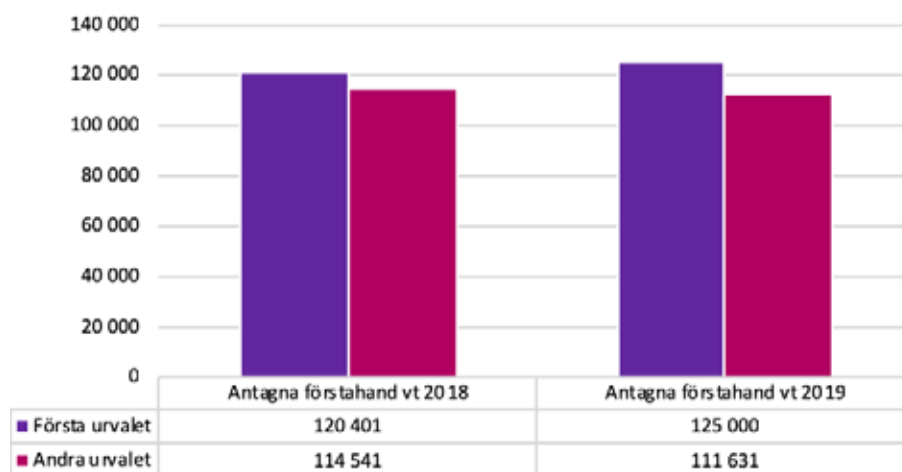
Färre behöriga sökande och reserver, men fler antagna

Antalet behöriga sökande var lägre vt 2019 än vt 2018. Vid första urvalet var minskningen 0,3 procent och vid andra urvalet 1,6 procent. Det var emellertid fler behöriga sökande vid andra urvalet. Den främsta anledningen till att behöriga sökande ökar från första till andra urvalet är att sena sökande behörighetsbedömts.

Antalet antagna minskar mellan första och andra urvalet. Det beror främst på att det är svarskrav efter första urvalet, och att vissa sökande tackar nej eller inte svarar alls. Vid det andra urvalet vt 2019 var antalet antagna lägre än vt 2018 (minus 4,9 procent). Den främsta anledningen till nedgången vid det andra urvalet vt 2019 är att osedvanligt många antagna inte svarade ja eller nej till det utbildningsalternativ som de blivit antagna till. För mer information om detta, se s. 10. Vid det första urvalet vt 2019 var emellertid de antagna 1,4 procent fler än vt 2018, vilket tyder på att antalet antagna till vårterminen ökat något, för andra året i rad.

Även antalet reservplacerade var mindre vt 2019 än vt 2018, vilket tyder på att konkurrensen minskat något och att en större andel av de sökande kunnat antas. I första urvalet var minskningen av antalet reservplacerade 4,8 procent.

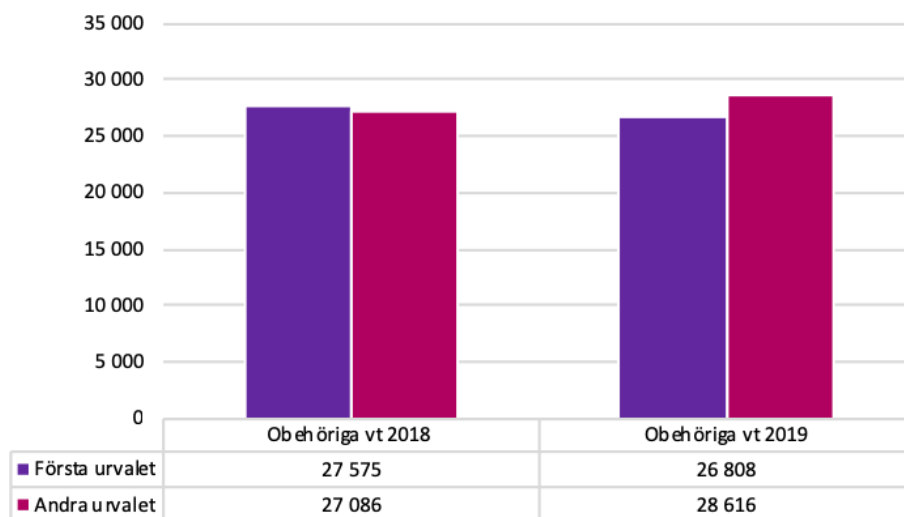
Figur 3: Förändring mellan första och andra urvalet vt 2018 och vt 2019, antal antagna som antagits till sitt förstahandsalternativ.

Antalet som antogs till sitt förstahandsval ökade från vt 2018 till vt 2019. Ökningen jämfört med året innan var 3,8 procent vid första urvalet. Ökningen var alltså större än för det totala antalet antagna, som var 1,4 procent vid första urvalet (se ovan.)

Som en följd ökade andelen antagna till förstahandsvalet. Vt 2018 var andelen 68,1 procent vid första urvalet och vt 2019 var den 69,7 procent vid samma tillfälle.

Figur 4: Förändring mellan första och andra urvalet vt 2018 och vt 2019: antal sökande som är obehöriga till samtliga utbildningsalternativ de sökt.

Gruppen sökande som inte är behöriga till något av de utbildningsalternativ de sökt var något mindre vt 2019 än vt 2018. Andelen sökande som inte är behöriga har minskat något sedan förra året. I första urvalet var andelen 11,1 procent vt 2018 och 10,9 procent vt 2019.

Ökningen i andra urvalet består sannolikt av sökande som gjort en sen anmälan som ännu inte behörighetsprövats. Det beror på att fler lärosäten har förändrat arbetssättet för hur sena anmälningar hanteras.

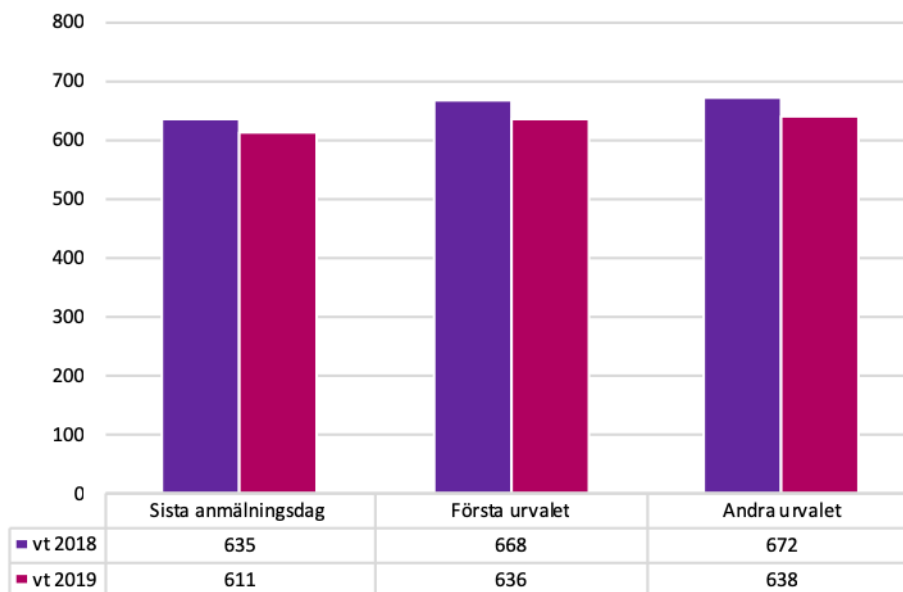
- Traditionellt har sen anmälan varit möjlig från direkt efter sista anmälningssdag, fram till dess att lärosätet bedömer att anmälan bör stängas – när det finns tillräckligt med sökande för att fylla utbildningen.
- Numera stänger många lärosäten anmälan för alla sina kurser och program vid sista anmälningssdag. Efter första urvalet, när lärosätet vet hur många som antagits, öppnar lärosätet för sen anmälan till de utbildningar där det finns chans för en sen sökande att bli antagen.

Med det förändrade arbetssättet sker behörighetsprövningen i regel efter andra urvalet. Därför ökar andelen som inte är behöriga, i och med att det finns fler anmälningar som inte behörighetsprövats.

Fler kurser, men färre program att söka

Utbildningsutbudet beslutas av respektive lärosäte, och oftast relativt långt i förväg. Ibland sker förändringar under antagningsomgången. Antalet program och kurser kan öka om nya utbildningar läggs till, t.ex. vid sena beslut om att en viss kurs eller ett visst program ska ges. Det kan också minska om utbildningar ställs in, till exempel vid för få sökande.

Figur 5: Antal program vt 2018 och vt 2019: Sista anmälningssdag, första och andra urvalet.

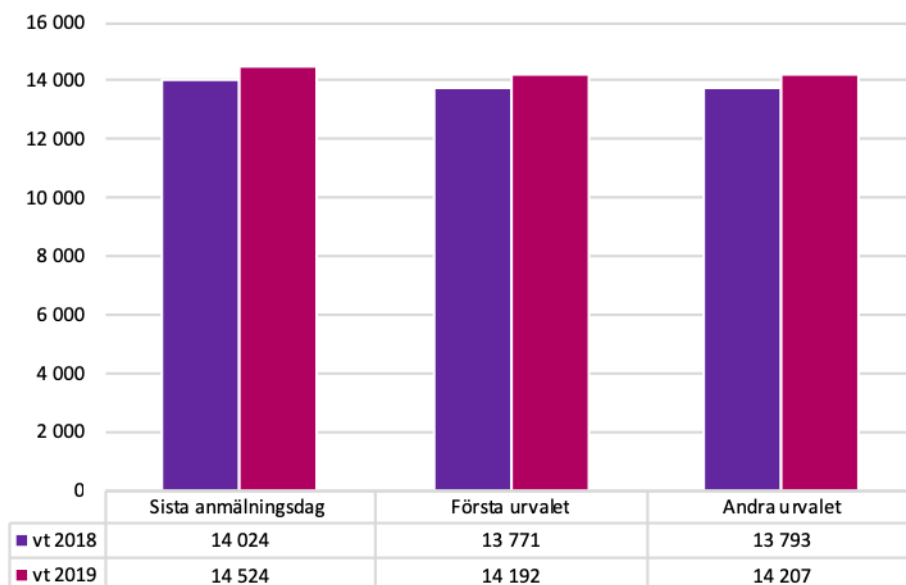

Antalet program var mindre vt 2019 än vt 2018. Minskningen var 3,8 procent vid sista anmälningssdag, 4,8 procent vid första urvalet och 5,1 procent vid andra urvalet.

Antalet program ökar dock under tiden antagningsomgångarna pågår. Ökningen var störst mellan sista anmälningssdagen och första urvalet. Detta beror delvis på att vissa lärosäten har en process för anmälan till senare del av program, där lärosätet skapar utbildningstillfällen för respektive program och programtermin som lärosätet har sökande till. Ökningen av antal program efter sista anmälningssdag är på så sätt mer en konsekvens av lärosätenas arbetssätt än en reell utökning av utbildningsutbudet.

Ökningen mellan sista anmälningssdagen och första urvalet var cirka 4 procent vt 2019 och cirka 5 procent vt 2018. Mellan första och andra urvalet var ökningen ungefär 0,5 procent i båda antagningsomgångarna.

Figur 6: Antal kurser vt 2018 och vt 2019: Sista anmälningdag, första och andra urvalet.

Antalet kurser var större vt 2019 än vt 2018. Ökningen vid sista anmälningdag var 3,6 procent. Ökningen vid såväl första som andra urvalet var cirka 3 procent.

Mönstret är lika i båda antagningsomgångarna. Från sista anmälningdagen till första urvalet minskade antalet kurser; från första till andra urvalet ökade antalet något. Förändringen mellan sista anmälningdagen och första urvalet var större vt 2019 än vt 2018, drygt 2 procent vt 2019 jämfört med knappt 2 procent året innan. Det beror antingen på att fler kurser ställdes in, eller att färre kurser tillkom.

Minskad konkurrens vt 2019

Olika utbildningar har olika söktryck. Några utbildningar har tusentals sökande, de flesta andra väsentligt färre. När det finns fler behöriga sökande än platser konkurrerar de sökande med varandra. Med begreppet konkurrens avses här att utbildningen hade minst en reservplacerad sökande i första urvalet.

I det här avsnittet studeras konkurrenssituationen per utbildningstyp (kurs respektive program) och nivå. Då även inställda utbildningar ingår här är antalet utbildningar i tabellen nedan något högre än vad som redovisas i figur 5 och 6 ovan.

Tabell 1: Konkurrenssituationen vt 2019 på utbildningar efter första urvalet.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Antal	Procent
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent		
Program	575		61		24		660	
- Konkurrens	277	(48 %)	23	(38 %)	0	(0 %)	300	(45 %)
- Ej konkurrens	298	(52 %)	38	(62 %)	24	(100 %)	360	(55 %)
Kurs (inkl. kurspaket)	10 004		4 738		197		14 939	
- Konkurrens	1 544	(15 %)	460	(10 %)	52	(26 %)	2 056	(14 %)
- Ej konkurrens	8 460	(85 %)	4 278	(90 %)	145	(74 %)	12 883	(86 %)
Summa	10 579		4 799		221		15 599	
- Konkurrens	1 821	(17 %)	483	(10 %)	52	(24 %)	2 356	(15 %)
- Ej konkurrens	8 758	(83 %)	4 316	(90 %)	169	(76 %)	13 243	(85 %)

Vanligare med konkurrens på program än på kurser

I antagningsomgången vt 2019 fanns 15 599 utbildningar fördelade på 660 program och 14 939 kurser. Bland programmen var det konkurrens till 45 procent, och bland kurserna till 14 procent. För hela utbudet var det konkurrens till 15 procent av utbildningarna.

Det var en mindre andel utbildningar med konkurrens än i vt 2018, då motsvarande andelar var 48 procent (program), 15 procent (kurser) och 16 procent (hela utbudet.)

Vanligare med konkurrens på grundnivå, framför allt till program på grundnivå

I en jämförelse mellan utbildningsnivåer vt 2019 var det vanligare med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå. Andelen utbildningar med konkurrens var 17 procent på grundnivå, jämfört med 10 procent på avancerad nivå. Bland program på grundnivå var det konkurrens på hela 48 procent.

Jämfört med vt 2018 har andelen utbildningar med konkurrens minskat, då motsvarande andelar var 19 procent (grundnivå), 11 procent (avancerad nivå) och 49 procent (program på grundnivå).

Ingen konkurrens på de flesta utbildningar

För hela utbudet vt 2019 var det konkurrens på 15 procent av utbildningarna. För övriga utbildningar, hela 85 procent, kunde alla behöriga sökande antas. Vt 2018 var motsvarande andelar 16 procent (konkurrens) respektive 84 procent (ej konkurrens). Konkurrensen har alltså minskat något till utbildningar denna vår.

Drygt varannan sökande konkurrerar om platser

I föregående avsnitt jämfördes antalet utbildningar per typ och nivå – hur många kurser och program som har konkurrens. I nedanstående tabell är utgångspunkten istället de sökande – hur många som sökt de olika utbildningarna i första hand, uppdelade per typ och nivå. Antalen nedan avser förstahandssökande för att varje sökande enbart ska räknas en gång. Här blir bilden en annan – de flesta har sökt en utbildning med konkurrens.

Tabell 2: Konkurrenssituationen för förstahandssökande vt 2019 efter första urvalet.

Utbildningstyp som sökts i första hand	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Antal	Procent
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent		
Program	47 235		3 333		0		50 568	
- Konkurrens	43 697	(93 %)	2 437	(73 %)	0	(0 %)	46 134	(91 %)
- Ej konkurrens	3 538	(7 %)	896	(27 %)	0	(0 %)	4 434	(9 %)
Kurs (inkl. kurspaket)	159 456		29 133		7 547		196 136	
- Konkurrens	75 831	(48 %)	8 002	(27 %)	4 374	(58 %)	88 207	(45 %)
- Ej konkurrens	83 625	(52 %)	21 131	(73 %)	3 173	(42 %)	107 929	(55 %)
Summa	206 691		32 466		7 547		246 704	
- Konkurrens	119 528	(58 %)	10 439	(32 %)	4 374	(58 %)	134 341	(54 %)
- Ej konkurrens	87 163	(42 %)	22 027	(68 %)	3 173	(42 %)	112 363	(46 %)

Vanligare med konkurrens för sökande till program

Vid första urvalet var det nära 247 000 sökande, varav var femte sökte ett program som förstahandsval, och fyra av fem sökte en kurs. Bland de programsökande hade inte mindre än 91 procent sökt en utbildning med konkurrens. För kurssökande var motsvarande andel 45 procent. Totalt sett sökte 54 procent en utbildning i konkurrens med andra förstahandssökande.

Vanligare med konkurrens för sökande på grundnivå, framför allt på program på grundnivå

I en jämförelse mellan sökande per utbildningsnivå var det väsentligt vanligare med förstahandssökande till en utbildning med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå. Andelen förstahandssökande till en utbildning på grundnivå med konkurrens var 58 procent, och till avancerad nivå var den 32 procent.

Bland förstahandssökande till program på grundnivå var det konkurrens för hela 93 procent av de sökande.

Drygt hälften av de förstahandssökande konkurrerar, men det är bara konkurrens på 15 procent av alla utbildningar

Sammanfattningsvis ser konkurrensbilden för de förstahandssökande väsentligt annorlunda ut jämfört med konkurrenssituationen per utbildning. Totalt sett ville 54 procent av alla förstahandssökande komma in på 15 procent av vårens 15 600 utbildningar vid universitet och högskolor. Huvudförklaringen till detta är naturligtvis att utbildningarna är olika stora och att antalet sökande per utbildningsplats varierar kraftigt. Exempelvis var det till våren 2019 i genomsnitt 158 förstahandssökande per program på grundnivå med konkurrens, medan det i genomsnitt var 5 förstahandssökande per kurs på avancerad nivå utan konkurrens.

IK och MASTER

De internationella antagningsomgångarna

Antagningsomgångarna till internationella kurser (IK) och masterutbildningar (MASTER) vårterminen 2019 var betydligt mindre omfattande än den nationella antagningsomgången vt 2019. De internationella antagningsomgångarna inrättades för att underlätta antagningsprocessen för utländska sökande och effektivisera värderingen av deras meriter.

De internationella utbildningar som erbjuds i dessa antagningsomgångar ges vanligen på engelska och marknadsförs främst mot utländska sökande, men är också öppna att söka för svenska sökande.

Anmälning- och studieavgifter

Sedan 2011 är utbildningar på grundnivå och avancerad nivå – samt ansökan till dem – avgiftsbelagda för sökande som är medborgare i ett land utanför EU/EES och Schweiz och som inte är utbytesstudenter. Eftersom IK- och MASTER-omgångarna främst har utländska sökande blir avgiftshandlingen en central del av processen. Sökande som varken styrker att de är avgiftsbefriade eller betalar anmälningavgiften på 900 kronor går inte vidare till behörighetsbedömning.

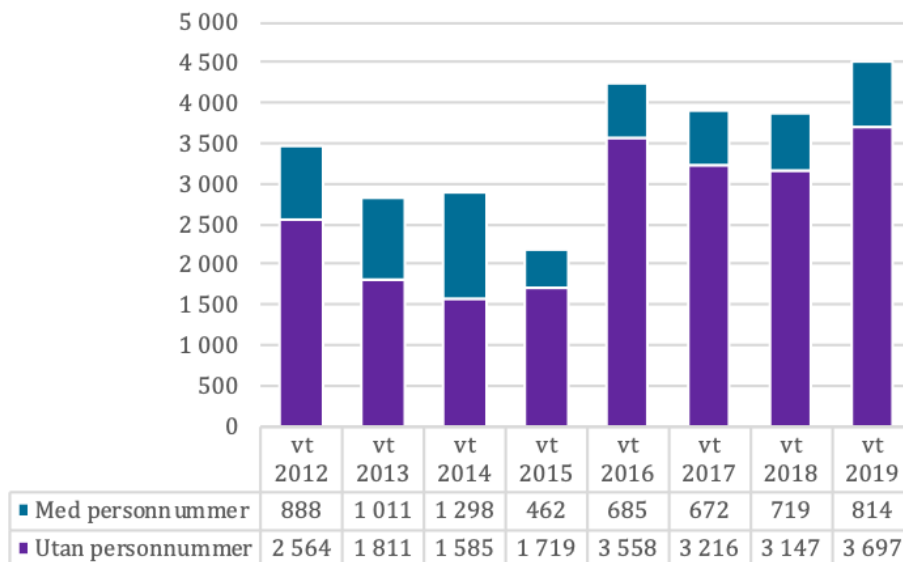
Från två urval till ett

Sedan vårterminen 2018 har IK- och MASTER-omgångarna ett urval. Innan dess var det två urval. Övergången till ett urval har medfört att tiden för behörighetsprövning har förlängts med omkring två veckor och att fler sökande har prövats och bedömts behöriga innan urvalet sker. Detta återspeglas i statistiken där exempelvis andelen behöriga av de sökande ökat, från omkring 45 procent per vårtermin till och med vårterminen 2017, till omkring 53 procent vårterminen 2018 och 2019.

I detta kapitel jämförs det första (enda) urvalet i IK och MASTER vt 2019 med första urvalet i tidigare antagningsomgångar. För historisk statistik om andra urvalet i tidigare antagningsomgångar hänvisas till tidigare års trendrapporter.

Fler sökande till internationella kurser och program på grundnivå (IK)

Figur 7: Antal sökande vid sista anmälningdag med/utan svenskt personnummer.

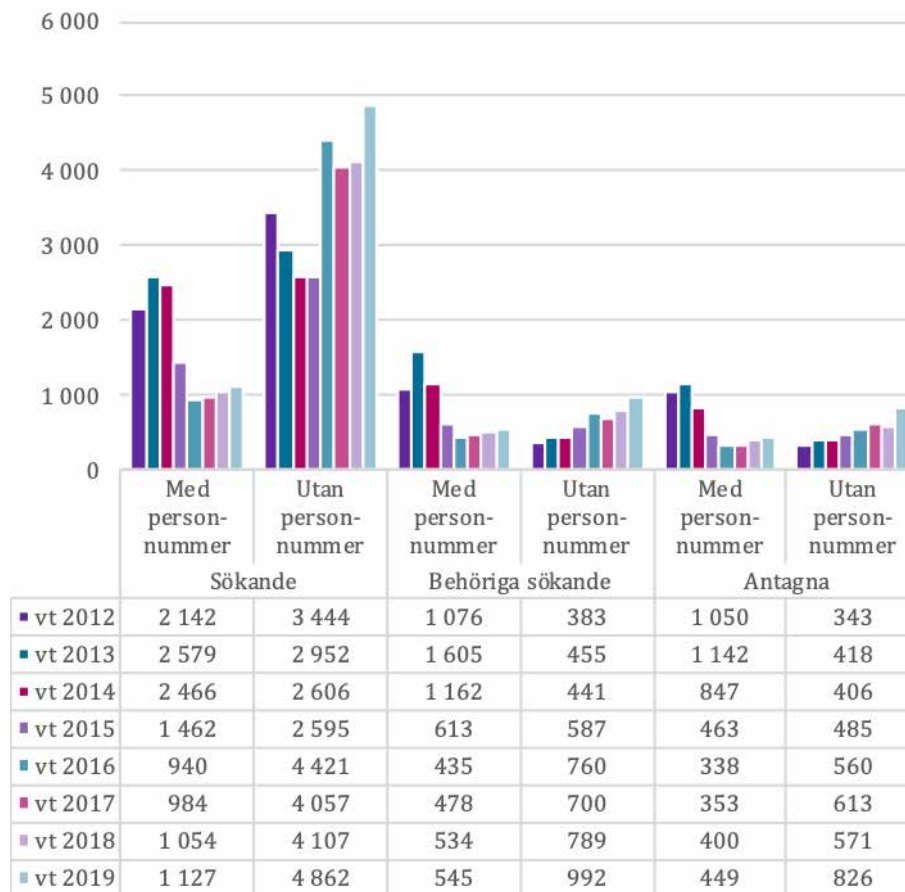

Antalet sökande i IK vt 2019 vid sista anmälningdag var 4 511, vilket var 17 procent fler än vt 2018 vid samma tid. Ökningen var cirka 13 procent för sökande med svenskt personnummer och 17 procent för sökande utan svenskt personnummer. För den senare gruppen bröts därmed de senaste årens nedgång med minskande antal sökande för varje IK-omgång sedan vt 2016. Uppgången i antalet sökande är relativt begränsad, då det är få sökande till vårterminer jämfört med höstterminer. Små förändringar i antal kan därför ge relativt stora förändringar i procent.

Sökande utan svenskt personnummer är fortsatt betydligt fler än sökande med svenskt personnummer. Det är inte anmärkningsvärt eftersom antagningsomgången riktar sig till utländska sökande, som oftast är utan svenskt personnummer. Men även sökande med svenskt personnummer anmäler sig i antagningsomgången. Av samtliga sökande i IK vt 2019 var 82 procent utan svenskt personnummer. Motsvarande andel vt 2018 var 81 procent.

Fler sökande, behöriga och antagna utan svenskt personnummer

Figur 8: Antal sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna, med/utan personnummer vid första urvalet.

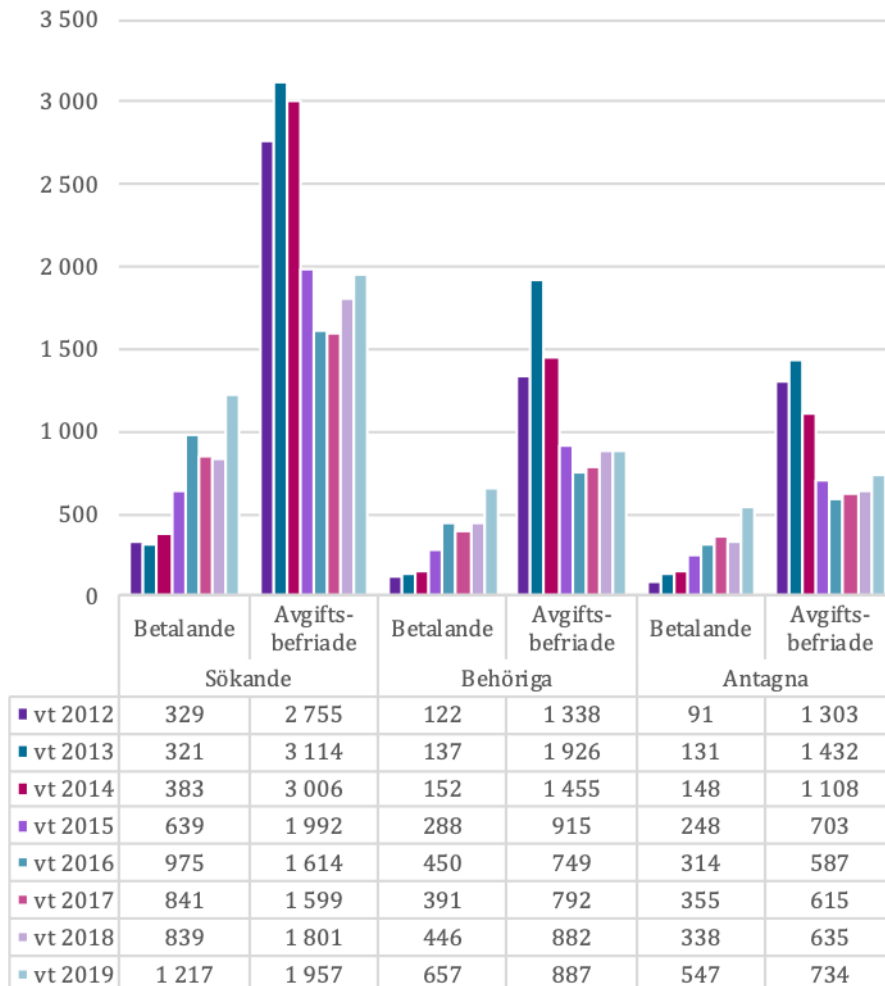
Såväl antalet sökande totalt som antalet behöriga sökande ökade i IK mellan vt 2018 och vt 2019. Ökningarna var både antalsmässigt och relativt sett störst för behöriga sökande utan svenskt personnummer (+26 procent), men även sökande med svenskt personnummer ökade (+7 procent).

Antalet antagna ökade också från 971 antagna vt 2018 till 1 275 antagna vt 2019 (+31 procent). Även här var ökningen störst för dem utan svenskt personnummer (+45 procent), men även de med svenskt personnummer var fler vt 2019 än vt 2018 (+12 procent).

Andelen som vt 2019 antogs till något av de program som de var behöriga till var snarlik oavsett om de hade svenskt personnummer eller ej (82 respektive 83 procent).

Även fler sökande, behöriga och antagna som betalat anmälningavgift

Figur 9: Antal sökande, behöriga sökande och antagna uppdelat på avgiftsskyldiga som betalat anmälningavgift och avgiftsbefriade vid första urvalet.

Enstaka sökande betalar anmälningavgift trots att de är avgiftsbefriade, och räknas då i båda grupperna ovan. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

För att den sökandes anmälan ska behörighetsbedömas måste den sökande antingen betala anmälningavgift eller styrka avgiftsbefrielse. Ungefär 30 procent av de avgiftsskyldiga sökande betalade anmälningavgiften i IK vt 2019, vilket var en högre andel än i IK vt 2018 då 25 procent gjorde det.

Av de sökande som betalat anmälningavgift blev 54 procent behöriga i IK vt 2019, vilket var en ungefär lika stor andel behöriga som vt 2018 då 53 procent blev behöriga. Motsvarande andelar för avgiftsbefriade var 45 procent vt 2019 mot 49 procent vt 2018.

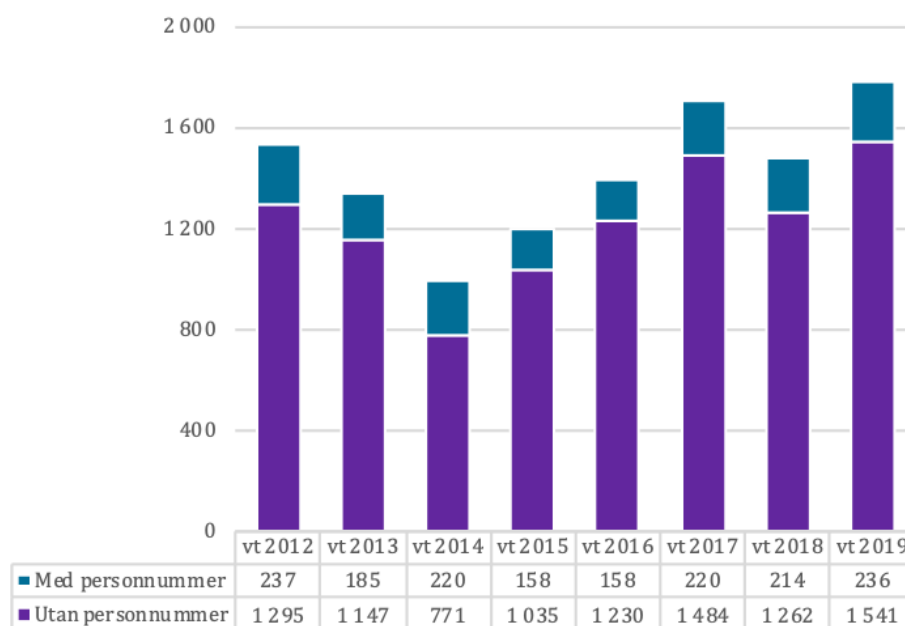
Andelen behöriga sökande som blev antagna var densamma för betalande som för avgiftsbefriade sökande vt 2019, 83 procent. Vt 2018 var den 76 procent för betalande och 72 procent för avgiftsbefriade sökande. Antalet antagna ökade också, med 62 procent för betalande och med 16 procent för avgiftsbefriade antagna mellan vt 2018 och vt 2019.

Färre kurser att söka

Det fanns 300 kurser att anmäla sig till i IK vt 2019, att jämföra med 351 vt 2018. Dessutom fanns två program, vilket var oförändrat antal jämfört med förra året.

Ökat antal sökande till masterprogram (MASTER)

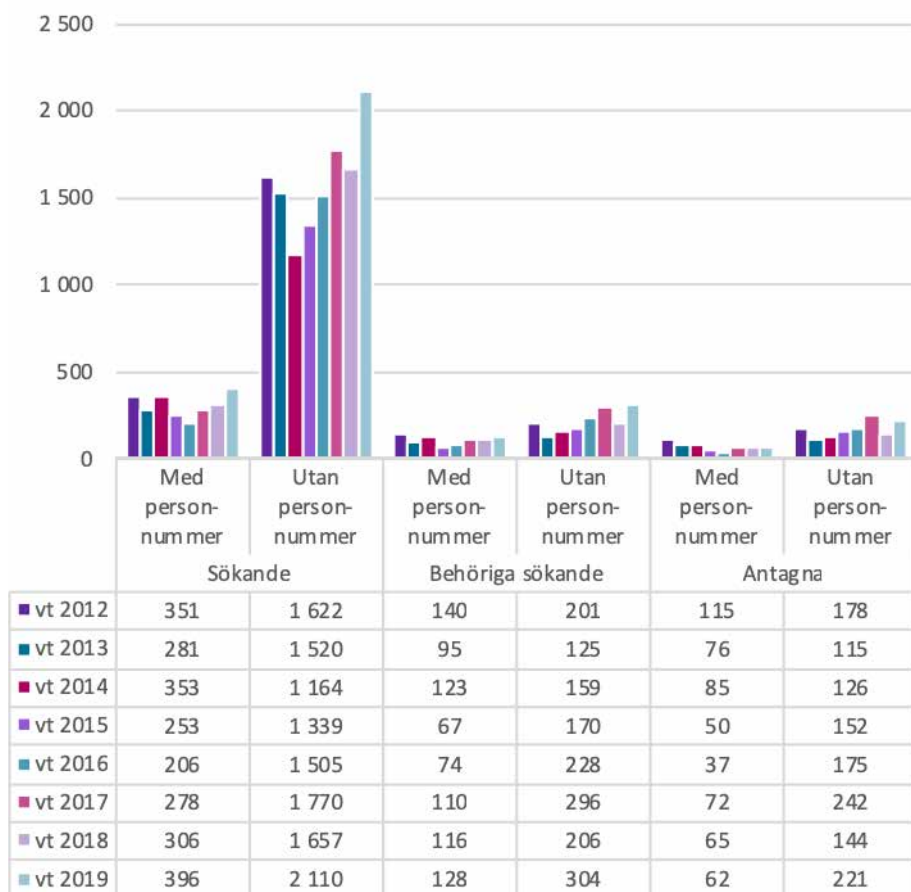
Figur 10: Antal sökande med/utan svenskt personnummer vid sista anmälningdag.

Antalet sökande till MASTER vt 2019 vid sista anmälningdag var 1 777, vilket var 20 procent fler än vt 2018 vid samma tid. Det är framför allt gruppen sökande utan svenskt personnummer som ökat (+22 procent). Liksom i tidigare MASTER-omgångar, och i IK-omgångarna (se ovan) är gruppen sökande utan svenskt personnummer överlägset störst. I MASTER vt 2019 är fördelningen mellan sökande med och utan personnummer ännu något snedare än vt 2018: 87 procent saknade personnummer vt 2019 jämfört med 86 procent vt 2018.

Fler sökande, behöriga och antagna

Figur 11: Antal sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna, med/utan personnummer vid första urvalet.

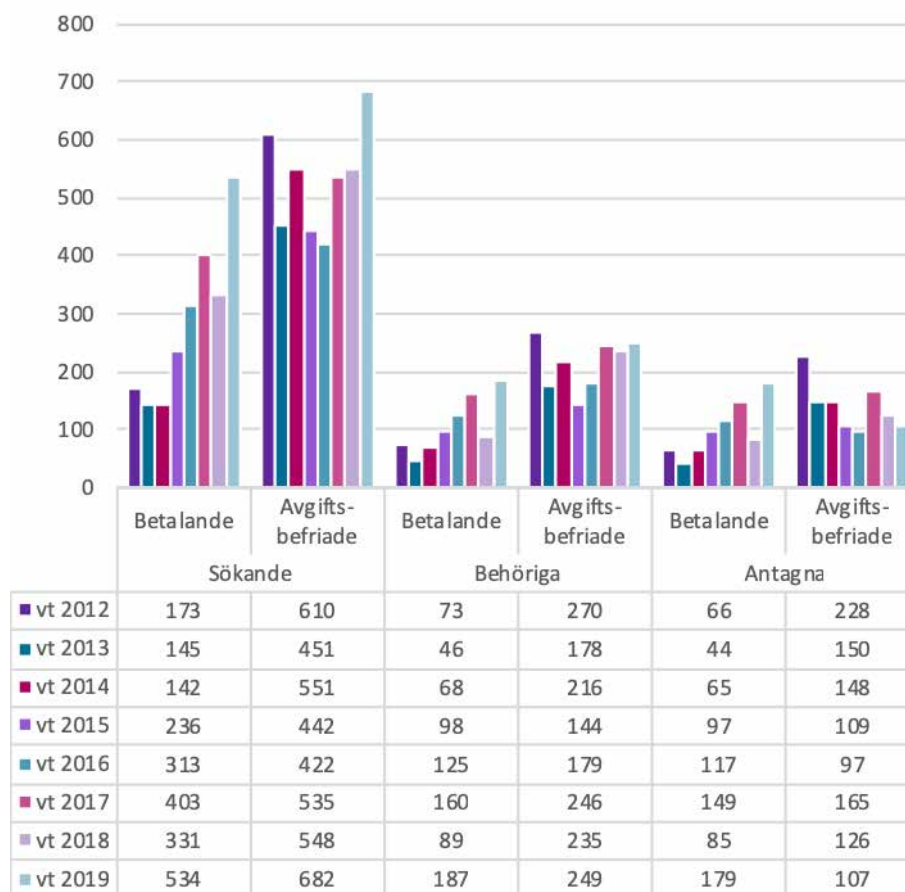

Både antalet sökande totalt och antalet behöriga sökande till MASTER ökade från vt 2018 till vt 2019. Ökningarna var relativt stora och ungefär lika för sökande med och sökande utan svenskt personnummer (+29 respektive +27 procent).

Antalet antagna var däremot något lägre för dem med svenskt personnummer, medan antalet var högre för dem utan svenskt personnummer, 221 antagna till MASTER vt 2019 mot 144 vt 2018.

Fler betalande antagna

Figur 12: Antal sökande, behöriga sökande och antagna uppdelat på avgiftsskyldiga som betalat anmälningavgift och avgiftsbefriade vid första urvalet.

Enstaka sökande betalar anmälningavgift trots att de är avgiftsbefriade, och räknas i båda grupperna ovan. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

Antalet sökande som betalat anmälningavgift ökade från MASTER vt 2018 till vt 2019. Behöriga sökande som betalat fördubblades, liksom antalet antagna som betalat. Emellertid är antalen låga sett ur ett antagningsområde.

Antalet avgiftsbefriade ökade såväl bland samtliga sökande som bland behöriga sökande. Däremot minskade det bland antagna. Minskningen av antagna var emellertid relativt liten, 19 personer.

Lika många program att söka

Det fanns 15 program att anmäla sig till i MASTER vt 2019. Det var ett oförändrat antal jämfört med förra året.

Trender

Långsiktiga trender för helheten och vissa utbildningar

Här beskrivs utvecklingen över längre tid. Statistiken omfattar perioden vt 2008–vt 2019, alltså de senaste tolv åren. Den omfattar antalet sökande, behöriga sökande, antagna och reserver för hela utbildningsutbudet, uppdelad efter de sökandes kön.

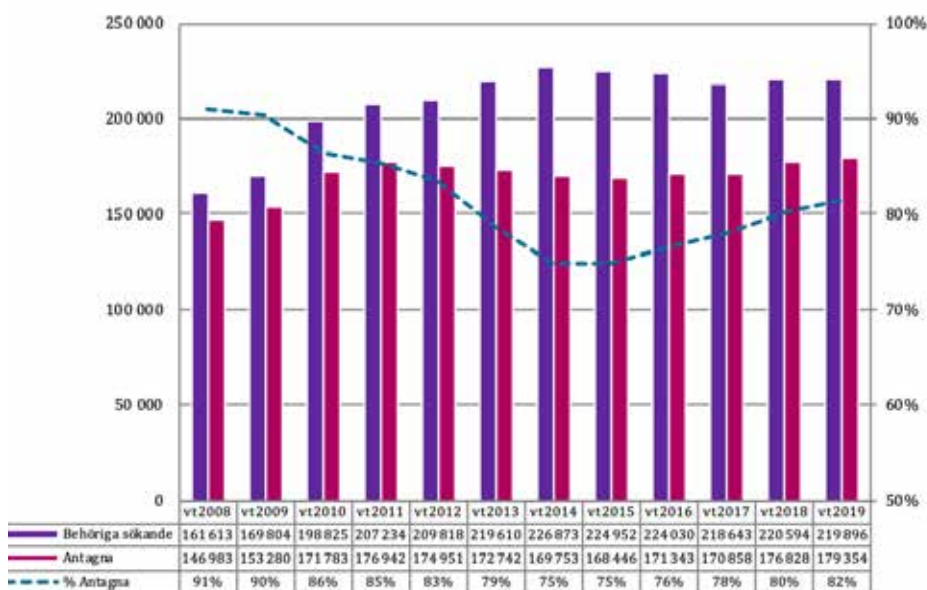
Vidare redovisas några specifika utbildningar som leder till yrkesexamen. Slutligen redovisas antalet utbildningar som gått att söka, kurser och program totalt samt program som leder till yrkesexamen.

Inställda utbildningar inte medräknade

För samtliga uppgifter i detta kapitel gäller att inställda utbildningar inte ingår.

Antagna i förhållande till behöriga sökande

Figur 13: Antal behöriga sökande, antagna och andelen antagna av behöriga sökande vid första urvalet vt 2009–vt 2019. Notera att den högra skalan är kapad.

Oförändrat antal behöriga sökande

Antalet behöriga sökande vid första urvalet ökade fram till vt 2014 för att därefter plana ut och minska något. Sedan vt 2017 har antalet behöriga sökande legat omkring 220 000 per vårtermin.

Fler antas

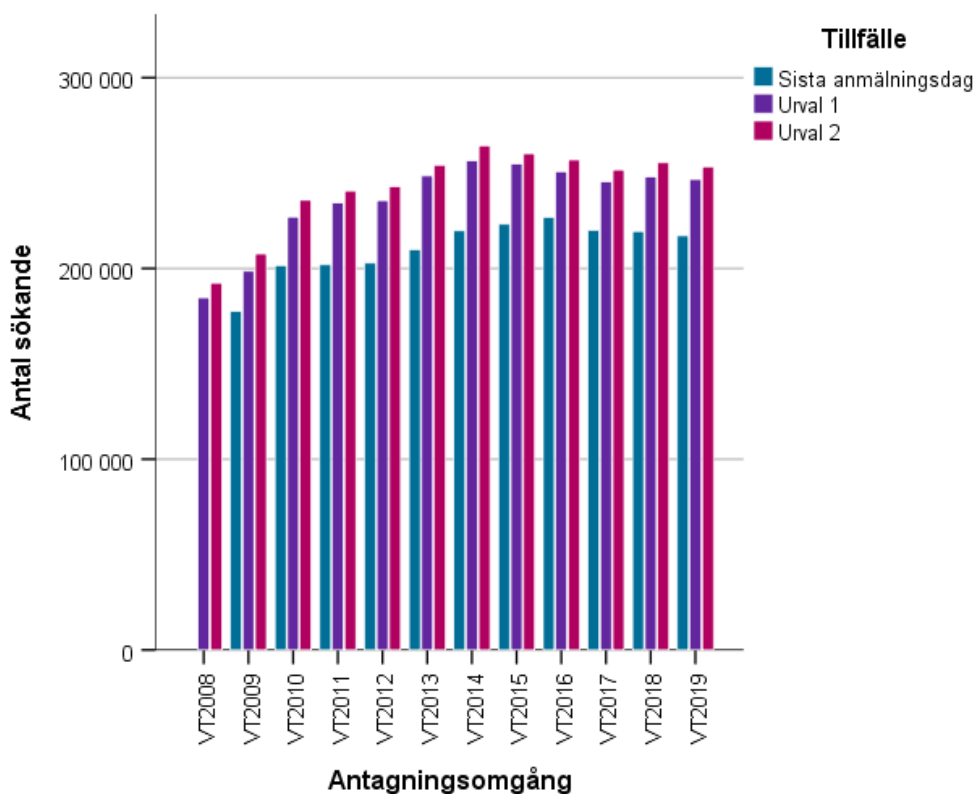
Antalet antagna ökade fram till vt 2011, då 176 942 personer antogs, och har därefter haft ganska små variationer. Sedan vt 2017 har antalet antagna stigit, och mellan vt 2018 och vt 2019 ökade antalet antagna med drygt 2 500 personer eller 1,4 procent till den högsta noteringen hittills i en vårantagning, 179 354 antagna personer.

Andelen antagna ökar

Andelen antagna av behöriga sökande var som störst vt 2008, 91 procent, för att därefter sjunka när antalet behöriga sökande ökade mer än antalet antagna. Det kan därför sägas att konkurrensen var som hårdast när det var som flest sökande, vt 2014 och vt 2015, då andelen antagna låg på 75 procent. Sedan vt 2016 har andelen stigit något varje år. Från vt 2018 till vt 2019 ökade den med två procentenheter, en konsekvens av att antalet antagna ökade medan antalet behöriga sökande minskade något. Konkurrensen har därmed lättat något under senare år.

Snarlikt antal sökande de tre senaste vårarna

Figur 14: Antal sökande vid sista anmälningdag, första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

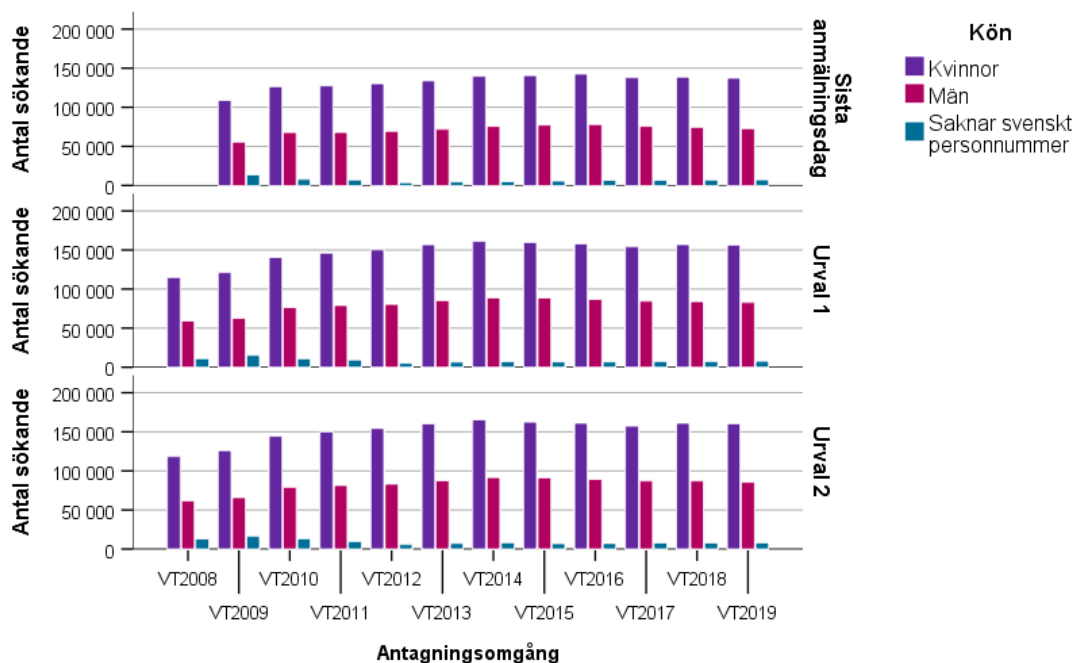
Totala antalet sökande vid sista anmälningssdag ökade från vt 2008 till vt 2016 för att därefter vända nedåt något. Vt 2016 fanns det 226 714 sökande vid sista anmälningssdag.

Totala antalet sökande inklusive sena anmälningar vid första respektive andra urvalet ökade också från vt 2008, var som störst vt 2014 (256 557 sökande vid första urvalet) och minskade sedan till och med vt 2017, för att efter det plana ut vid omkring 247 000 sökande per termin.

Fler kvinnor än män söker och antas

Nära två av tre sökande är kvinnor

Figur 15: Antalet sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2019, per kön.

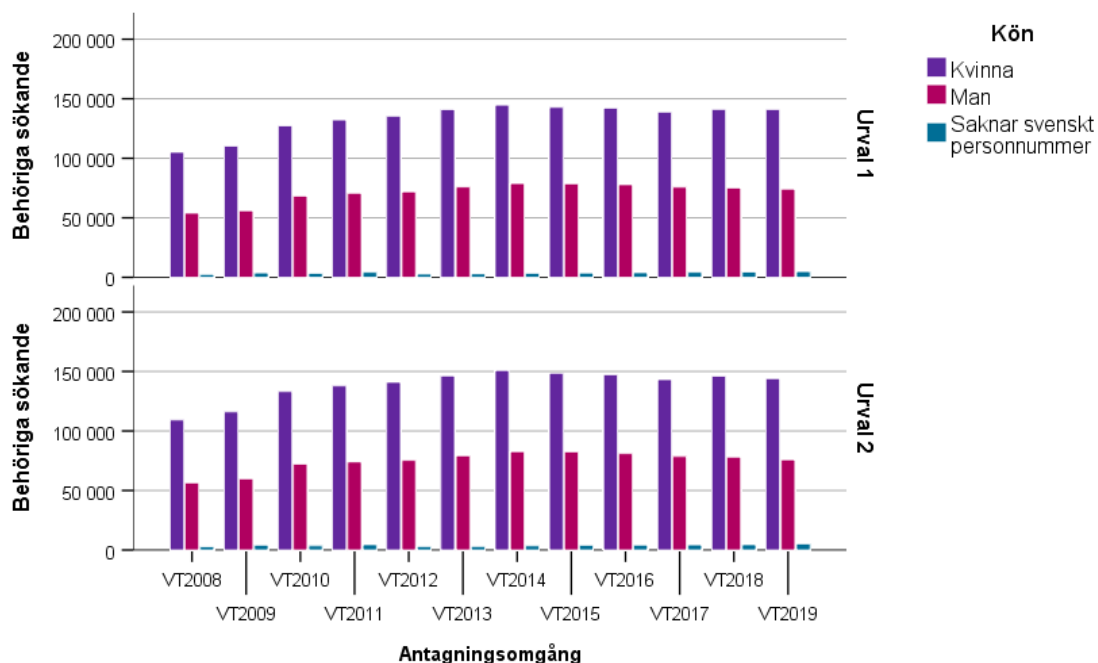
Bland sökande har andelen kvinnor varit väsentligt större än andelen män under hela perioden: 61–64 procent kvinnor jämfört med 31–35 procent män.

Både antalet sökande kvinnor och sökande män ökade från vt 2008 fram till vt 2014, men därefter minskade det till och med vt 2017, för att återigen öka lite vt 2018. Men vt 2019 minskade antalet sökande igen, och nedgången vid första urvalet var 0,5 procent för kvinnor och knappt 2 procent för män jämfört med vt 2018.

Sökande utan svenskt personnummer blev färre vt 2012 efter att studieavgifter infördes 2011. Vt 2013 ökade antalet igen och har sedan dess ökat något år för år och låg vid första urvalet vt 2019 på nära 7 800 sökande.

Något färre behöriga sökande

Figur 16: Antalet behöriga sökande vid första och andra urvalet vt 2008–vt 2019, per kön.

Även antalet behöriga sökande ökade fram till vt 2014 för att sedan minska till och med vt 2019, med undantag för en liten uppgång vt 2018.

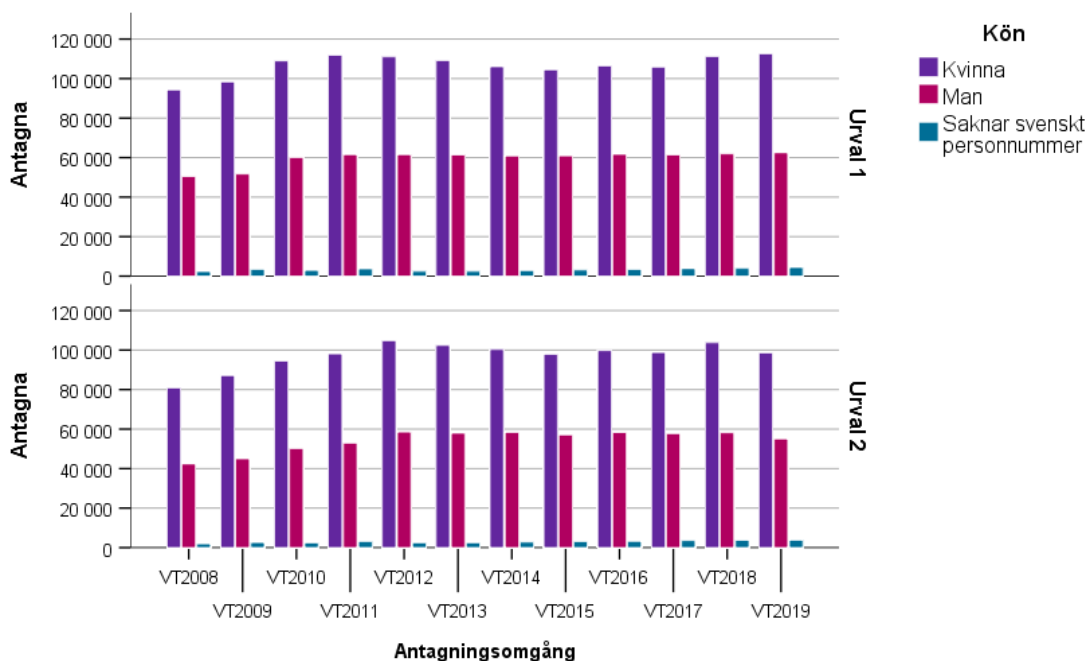
Vt 2008–vt 2017 ökade både antalet kvinnor och män när totala antalet ökade, och minskade när totala antalet minskade, om än med något varierande proportioner. Men liksom för sökande totalt var förändringen vt 2017–vt 2018 olika för män och kvinnor. Vid första urvalet var det totalt sett en ökning av antalet behöriga sökande med 0,9 procent, varav kvinnorna var 1,7 procent fler, medan männen var 0,8 procent färre. Vt 2019 var utvecklingen likartad oavsett kön, med något färre behöriga sökande än vt 2018 (kvinnor ned 0,1 procent och män ned 1,3 procent).

Fler utan svenskt personnummer

Antalet behöriga sökande utan svenskt personnummer minskade kraftigt mellan vt 2011 och vt 2012, då anmälnings- och studieavgifter infördes. Sedan vt 2012 har antalet utan svenskt personnummer ökat något varje år och utgör numera en större andel (dock fortfarande relativt liten) av de behöriga sökande. De utan svenskt personnummer utgjorde 1,3 procent av de behöriga sökande vid första urvalet vt 2012, och 2,2 procent vt 2019.

Fler antagna av båda könen

Figur 17: Antal antagna i första och andra urvalet vt 2008–vt 2019, per kön.

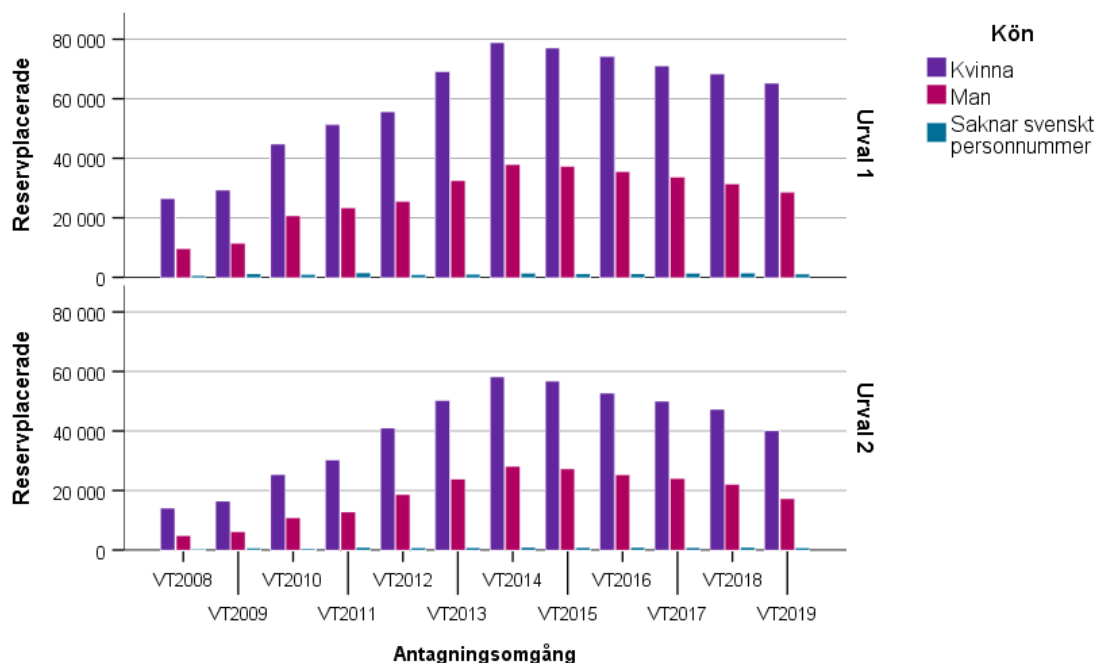
Antalet antagna vid första urvalet ökade fram till vt 2011, då 176 942 personer antogs, och har därefter haft ganska små variationer. Sedan vt 2017 har antalet antagna stigit, och mellan vt 2018 och vt 2019 ökade antalet antagna med drygt 2 500 personer eller 1,4 procent till den högsta noteringen hittills i en vårantagning, 179 354 antagna personer.

Under hela perioden har antalet antagna kvinnor och män ökat när totala antalet antagna ökat, och minskat när totala antalet minskat, om än med något varierande proportioner. Vt 2019 hade utvecklingen återigen gått åt samma håll oavsett kön, med något fler antagna än vt 2018 (kvinnor upp 1,3 procent och män upp 0,9 procent).

Relativt sett var ökningen av antalet antagna vid första urvalet vt 2019 störst för dem utan svenskt personnummer, plus 14 procent, men de utgör bara 2,4 procent av samtliga antagna. Denna andel har inte varit högre än så någon gång under perioden.

Färre reservplacerade av båda könen

Figur 18: Antal reservplacerade i första och andra urvalet vt 2008–vt 2019, per kön.

Antalet reservplacerade var som störst vt 2014, alltså den termin då antalet sökande var som störst, och har därefter minskat. Fördelningen mellan kvinnor och män har inte förändrats nämnvärt under perioden. Andelen kvinnor bland de reservplacerade har sedan vt 2012 legat på 67–69 procent och andelen män på 30–32 procent. Reservplacerade utan svenskt personnummer har legat kring 1 procent.

Utbildningar som leder till vissa yrkesexamina

Här beskrivs utvecklingen för utbildningar som leder till någon av följande yrkesexamina:

- Civilingenjörsexamen
- Höskoleingenjörsexamen
- Läkarexamen
- Lärarexamen
- Sjuksköterskeexamen
- Socionomexamen.

Notera att utbildningar som leder lärarexamen är ett samlingsbegrepp som omfattar olika typer av utbildningar som leder till lärarexamina. Sedan hösten 2011 utfärdas fyra olika lärarexamina: förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnes-

lärar- och yrkeslärarexamen. Till lärarexamina räknas här också speciallärarexamen och specialpedagogexamen.

Senare i rapporten (se s. 35) redovisas mer detaljerad statistik om sökande till lärarutbildningar. Exempelvis redovisas sökande och antagna fördelade efter utbildningstyper. Där redovisas också sökande och antagna till grundlärar- och ämneslärarutbildningar uppdelade efter inriktning.

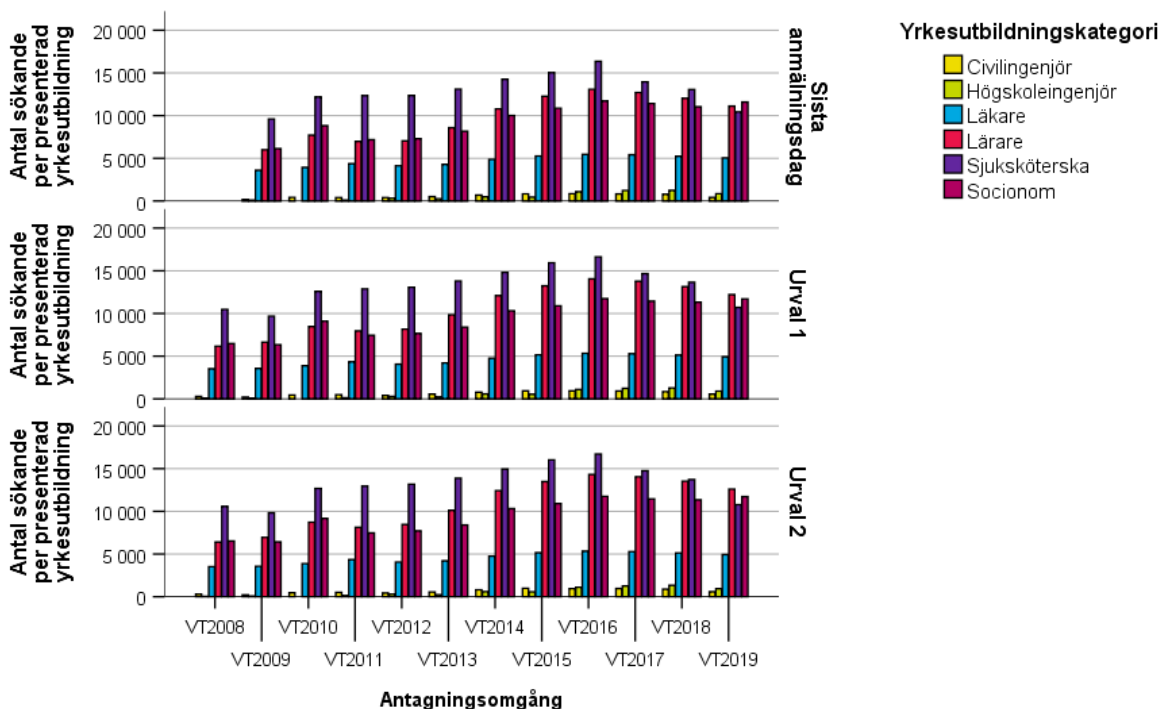
Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats

Hämtningen av information om lärarutbildningar är optimerad för 2014 års förutsättningar och det finns risk för att utbildningar längre tillbaka i tiden inte kommit med i hämtningen. Lärarutbildningarna kan därför ha haft något överdrivna uppgångar under perioden av såväl sökande som antagna. Jämförelser med uppgifter längre tillbaka i tiden bör därför göras med försiktighet.

I statistiken för utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen ingick påbyggnadsutbildningar till specialistsjuksköterskeexamen till och med vt 2018. Sedan ht 2018 har flertalet lärosäten valt att ha de utbildningarna i en separat antagningsomgång som inte ingår i statistikuttaget för denna rapport. Det medför att uppgifterna för sjuksköterskeutbildningar sedan ht 2018 inte är jämförbara med tidigare terminer. Däremot finns statistik för sjuksköterskeutbildningar som inleds på grundnivå. Den redovisas med totaluppgifter i följande avsnitt.

Färre sökande efter vt 2016

Figur 19: Totalt antal sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2019.

Sett till hela perioden har antalet anmälningar till yrkesutbildningarna nedan gått upp. De flesta av utbildningarna som presenteras här hade som flest sökande vt 2016, och sedan minskade antalet. Undantaget är utbildningar som leder till högskoleingenjörsexamen, för vilka antalet sökande ökade varje år till vt 2018, men minskade vt 2019, liksom för de fem övriga utbildningsgrupperna. Nedanstående uppgifter avser antalet sökande till utbildningar (vid det första urvalet) som leder till följande examina:

- **Civilingenjörsexamen**

Topppnotering vt 2016: 935 sökande. Vt 2019: 553 sökande.

- **Högskoleingenjörsexamen**

Topppnotering vt 2018: 1 283 sökande. Vt 2019: 907 sökande

- **Läkarexamen**

Topppnotering vt 2016: 5 337 sökande. Vt 2019: 4 932 sökande.

- **Lärarexamen**

Topppnotering vt 2016: 14 050 sökande. Vt 2019: 12 212 sökande.

- **Sjuksköterskeexamen**¹

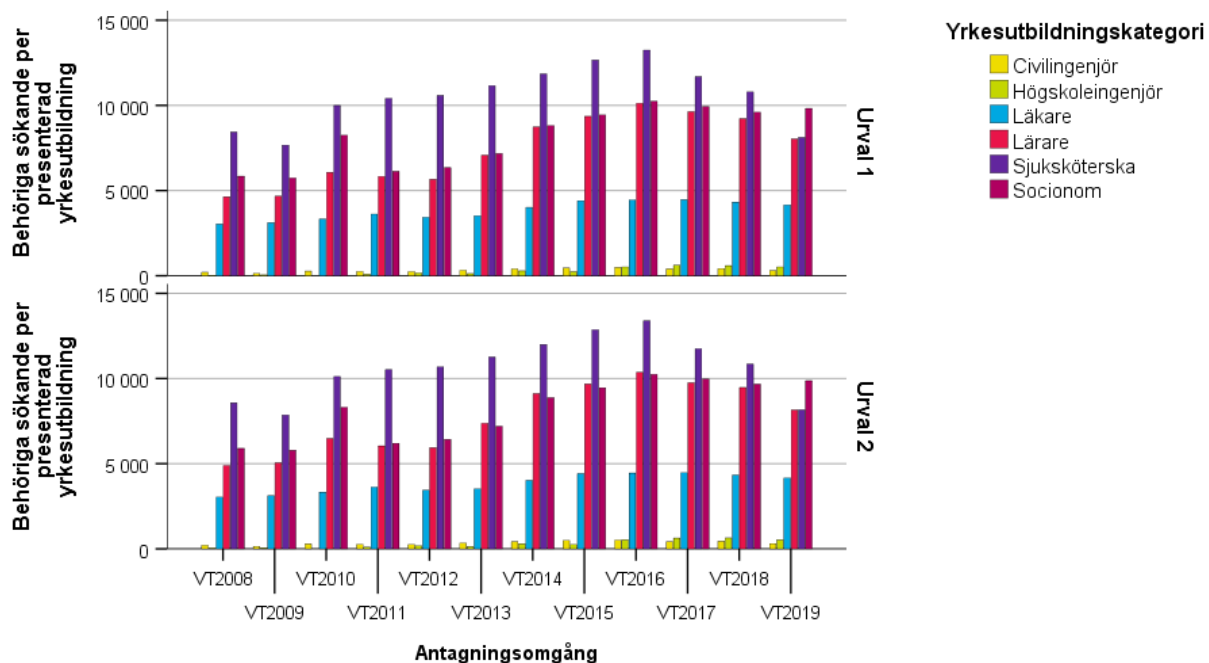
Topppnotering vt 2016: 16 632 sökande. Vt 2019: 10 709 sökande. Enbart sjuksköterskeprogram på grundnivå: Topp vt 2016 på 14 342 sökande. Vt 2019: 10 709 sökande.

- **Socionomexamen**

Topppnotering vt 2016: 11 740 sökande. Vt 2019: 11 706 sökande.

Även färre behöriga sökande efter vt 2016

Figur 20: Antal behöriga sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2019.

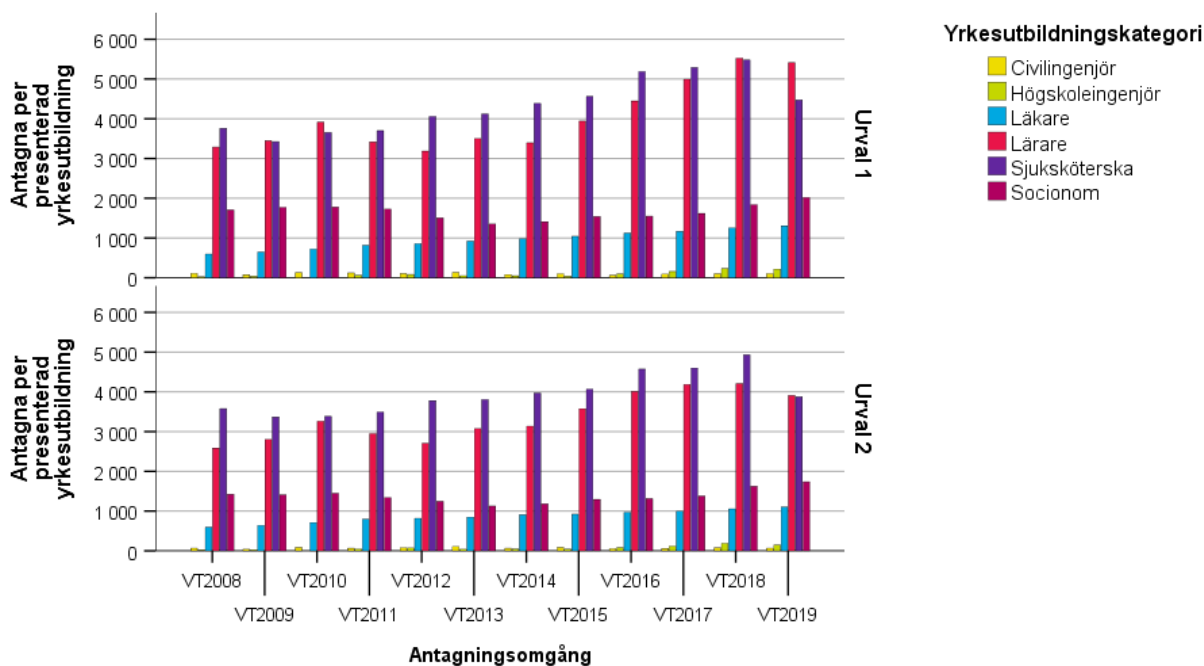
1. Statistik efter vt 2018 är inte jämförbar med tidigare terminer, se avsnittet "Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats", s. 31.

Antalet behöriga sökande till de olika utbildningarna följer i stort antalet sökande totalt. Antalet ökade till flesta utbildningarna fram till vt 2016 för att sedan minska något. Undantag är läkar- och högskoleingenjörsutbildningar, som hade flest behöriga sökande vt 2017 (första urvalet).

Från vt 2017 till vt 2019 minskade antalet behöriga sökande till samtliga grupper av utbildningar. Mest minskade antalet sökande till sjuksköterskeutbildningar, med cirka 3 400 personer eller 30 procent (första urvalet). Men nedgången är överdriven på grund av att de flesta specialistsjuksköterskeutbildningarna inte längre medräknas, se avsnittet "Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats" s. 31. Om sökande till specialistsjuksköterskeutbildningar räknas bort blir minskningen för sjuksköterskeutbildningar mellan vt 2017 och vt 2019 mindre, 2 100 personer eller 21 procent vid första urvalet.

Varierad utveckling av antalet antagna

Figur 21: Antal antagna till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2019.

Antalet antagna till de olika utbildningarna följer inte samma trender som totalt antal sökande och behöriga sökande. Det beror främst på att många utbildningar redan har fler sökande än platser, och nytillkomna sökande till redan fulla utbildningar antas inte utan reservplaceras. Nedanstående uppgifter avser antalet antagna (vid första urvalet eftersom färre än vanligt svarade i tid vid andra urvalet vt 2019, se s. 9) till utbildningar som leder till följande examina:

- **Civilingenjörsexamen**

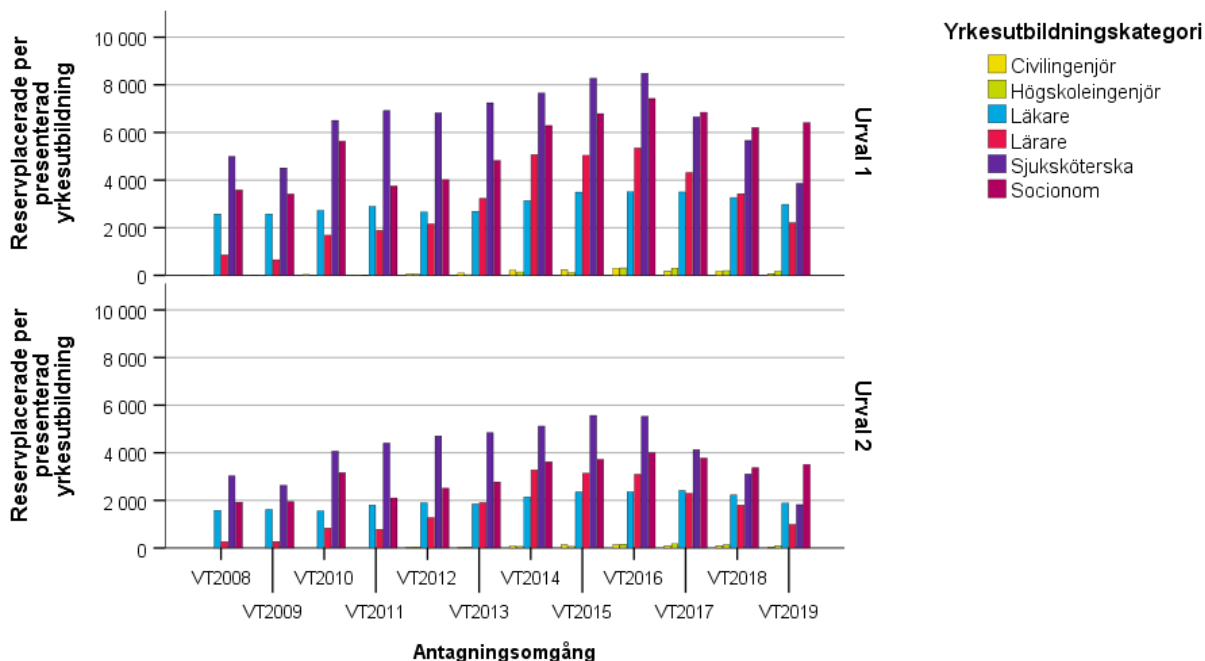
Antalet antagna ökade fram till vt 2013 och har därefter varierat något. Toppnotering vt 2013: 131 antagna.

- **Högskoleingenjörsexamen**
Antalet antagna var under 100 per vårtermin fram till vt 2017, och ökade därefter till drygt 200 per vårtermin. Toppnotering vt 2018: 229 antagna.
- **Läkarexamen**
Antalet antagna har ökat varje år under hela perioden, från 597 vt 2008 till toppnoteringen 1 307 antagna vt 2019.
- **Lärarexamen**
Antalet antagna ökade kontinuerligt mellan vt 2012 och vt 2018, men minskade något vt 2019. Toppnotering vt 2018: 5 525 antagna.
- **Sjuksköterskeexamen**
Antalet antagna ökade varje år mellan vt 2011 och vt 2018, men minskade med 18 procent vt 2019 då specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre ingår, se s. 31. Toppnotering vt 2018: 5 479 antagna. Antagna till utbildningar på grundnivå hade toppnivån vt 2018 med 4 560 antagna (4 473 antagna vt 2019, ned 2 procent).
- **Socionomexamen**
Antalet antagna har varierat under perioden och minskade från vt 2009 till vt 2013 för att därefter öka för varje år. Toppnotering vt 2019: 2 017 antagna.

Störst förändring i procent från vt 2018 till vt 2019 hade socionomutbildningar (plus 10 procent eller 180 personer). Störst förändring i antal antagna hade sjuksköterskeutbildningar (minus 1 006 personer eller 18 procent ned), men tas hänsyn till frånvaron av specialistsjuksköterskeutbildningar är minskningen av antalet antagna till sjuksköterskeutbildningar på grundnivå bara 2 procent eller 87 personer.

Även färre reserver efter vt 2016

Figur 22: Antal reservplacerade till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningdag, första och andra urvalet vt 2008–vt 2019.

Antal reservplacerade varierar kraftigt mellan de olika utbildningarna. Sett till hela perioden har samtliga fått fler reserver. Flest reserver fanns vt 2016, när antalet sökande var som högst, och har därefter minskat i takt med att konkurrensen minskat.

Läro-utbildningar – sökande, behöriga och antagna

Tidigare i rapporten har antalet sökande, antagna m.m. redovisats för läro-utbildningar som en helhet, med specialpedagoger och speciallärare medräknade. Här redovisas olika typer av läro-utbildningar separat, liksom olika inriktningar av grundläro- och ämnesläro-utbildningar.

Notera att en och samma individ kan ha sökt och antagits till flera läro-utbildningar. Summan av sökande och av antagna till olika läro-utbildningar kan därför överstiga antalet individer som sökt och som antagits till läro-utbildningar.

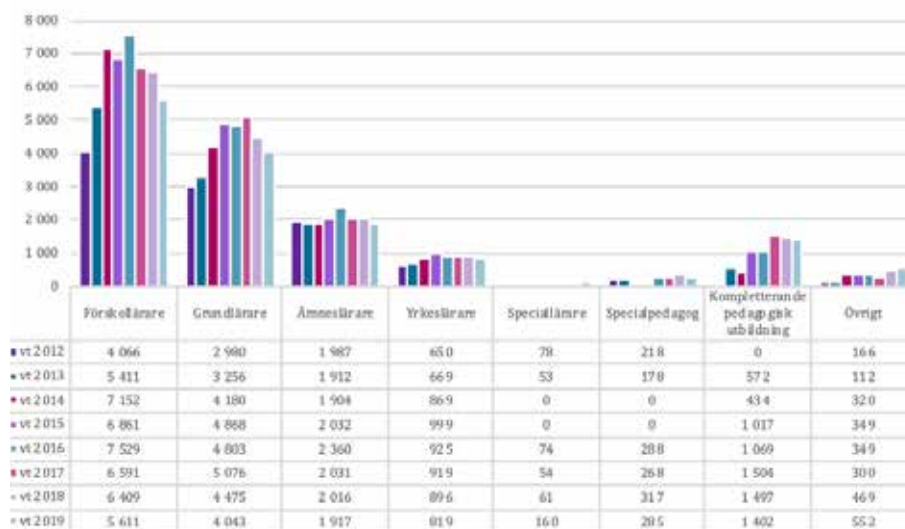
Data från 2012 och framåt

Nuvarande läro-utbildningar och examensordning för läro-examina infördes från och med hösten 2011. Innan dess var utbildningarna annorlunda strukturerade och inte jämförbara med nuvarande strukturer. Därför redovisas här uppgifter från vt 2012 till vt 2019.

Statistik per typ av lärarutbildning

Sökande

Figur 23: Antalet sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid första urvalet vt 2012–vt 2019.

Förskol-, grund- och ämneslärare är de tre typer av lärarutbildningar som har flest sökande. De följer huvudsakligen samma trend med fler sökande fram till vt 2016 eller vt 2017, därefter minskningar år för år.

Förstahandssökande

Figur 24: Antalet förstahandssökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid första urvalet vt 2012–vt 2019.

Trenden för antalet förstahandssökande följer i stort trenden för antalet sökande, med de högsta antalen för några år sedan och avtagande antal förstahandssökande sedan dess.

Behöriga sökande

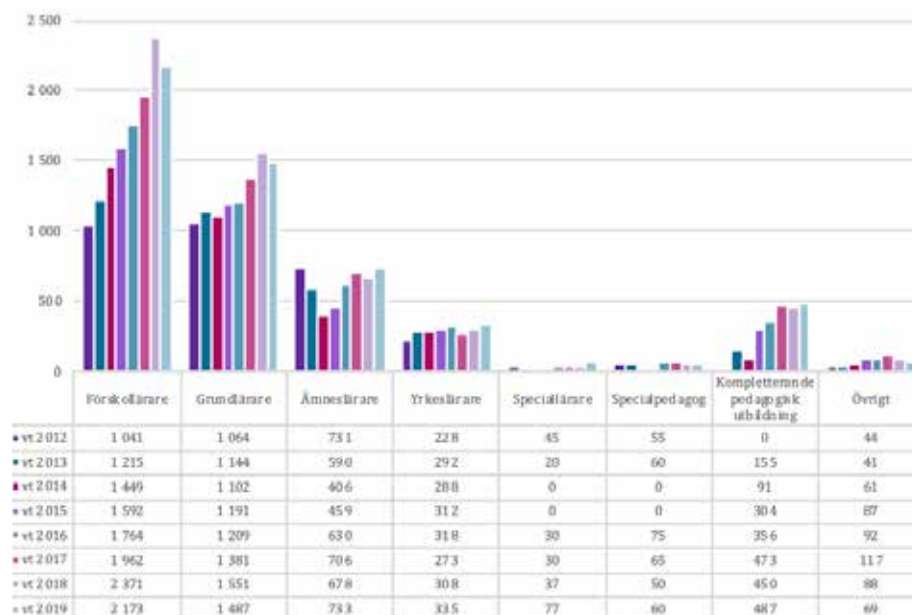
Figur 25: Antalet behöriga sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid första urvalet vt 2012–vt 2019.

Antalet behöriga sökande till de olika typerna av lärarutbildningar följer i stort samma trend som antalet sökande totalt. Andelen behöriga sökande av alla sökande varierar mellan de olika utbildningstyperna. Till de tre största utbildningstyperna var andelen behöriga sökande mellan 62 och 75 procent vt 2019.

Antagna

Figur 26: Antalet antagna sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid första urvalet vt 2012–vt 2019.

Antalet antagna följer inte riktigt samma trender som antalet sökande och behöriga sökande. Antalet antagna har ökat fram till vt 2018 eller vt 2019 och är numera betydligt större än i början av perioden för flertalet lärarutbildningstyper.

Grundlärare – statistik per inriktning

Sökande

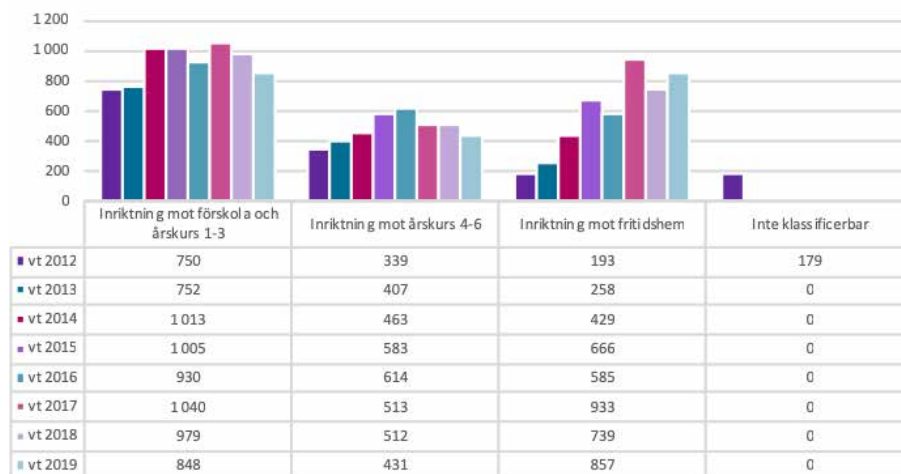
Figur 27: Antalet sökande till grundlärarutbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

Trenderna för antalet sökande till grundlärarutbildningens olika inriktningar är i stort sett desamma – i början av perioden ökar antalet sökande påtagligt för att sedan minska. Inriktningarna mot förskola och årskurs 1–3 samt mot fritidshem hade som flest sökande vt 2017. Inriktningen mot årskurs 4–6 hade som flest sökande vt 2016.

Förstahandssökande

Figur 28: Antalet förstahandssökande till grundlärarutbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

Antalet förstahandssökande till grundlärarutbildningar har varierat över tid, men minskade mellan vt 2018 och vt 2019, utom för inriktningen mot fritidshem som ökade.

Behöriga sökande

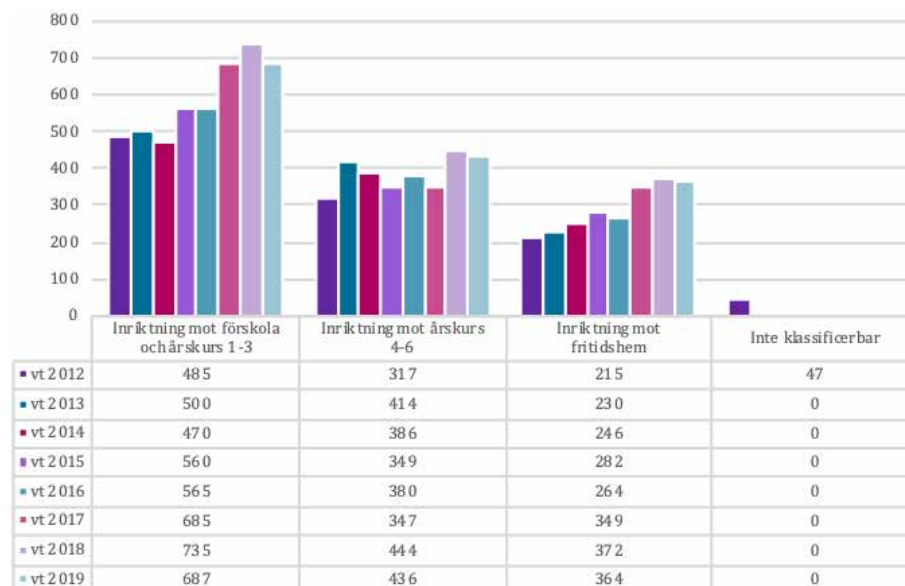
Figur 29: Antalet behöriga sökande till grundlärarutbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

Antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna av grundlärautbildningar följer samma trend som för sökande totalt – först ökning och sedan en minskning.

Antagna

Figur 30: Antalet antagna till grundlärautbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

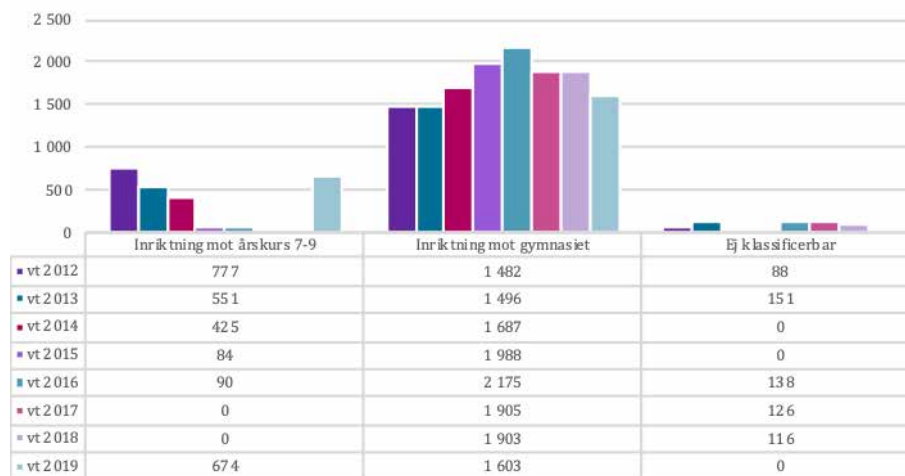

Antalet antagna till de olika inriktningarna ökade mellan vt 2012 och vt 2018, men har minskat något vt 2019. Trots minskningen vt 2019 är antalet som antas fortfarande högre än i periodens början.

Ämneslärare – statistik per inriktning

Sökande

Figur 31: Antalet sökande till ämneslärautbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

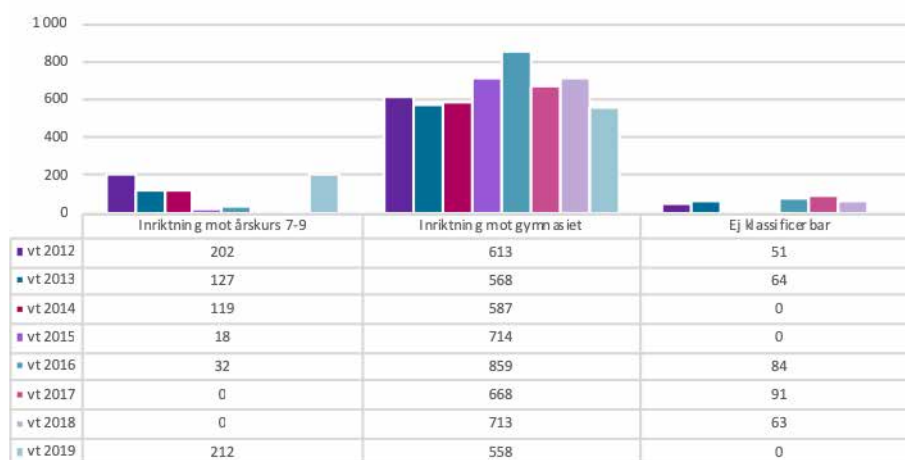

Trenden för antalet sökande till ämneslärarutbildningar med inriktning mot årskurs 7–9 avviker från trenderna för de flesta andra lärarutbildningar eftersom den hade färre sökande vt 2019 än vt 2012. Antalet sökande till inriktningen minskade vt 2012 till vt 2016 och för både vt 2017 och vt 2018 erbjöds inga utbildningar, men till vt 2019 fanns det återigen utbildningar att söka.

Trenden för inriktningen mot gymnasiet liknar trenderna för grundlärar- och förskollärarutbildningar. Från vt 2012 till vt 2016 ökade antalet sökande, men därefter har antalet minskat.

Förstahandssökande

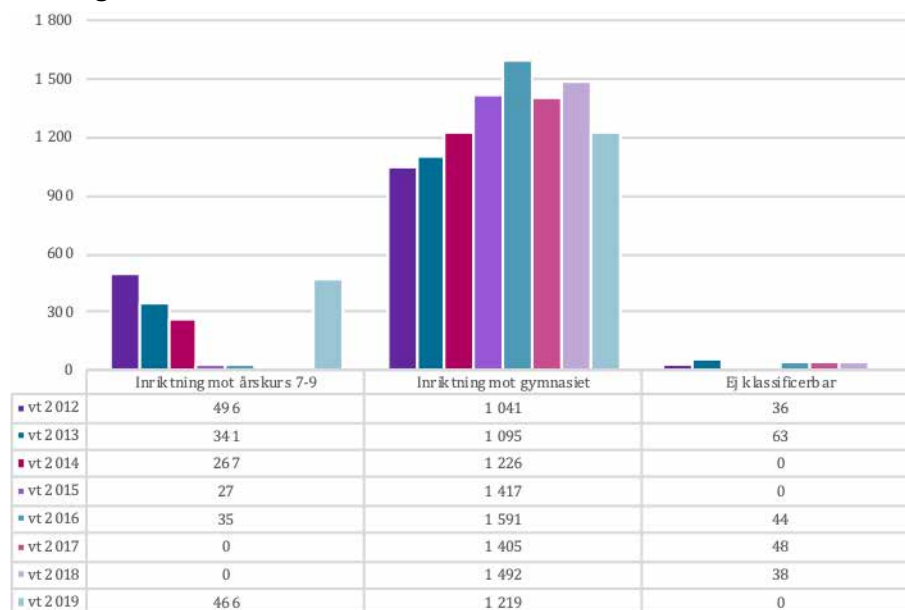
Figur 32: Antalet förstahandssökande till ämneslärarutbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

Antalet förstahandssökande till de olika inriktningarna följer i stort samma trender som antalet sökande totalt.

Behöriga sökande

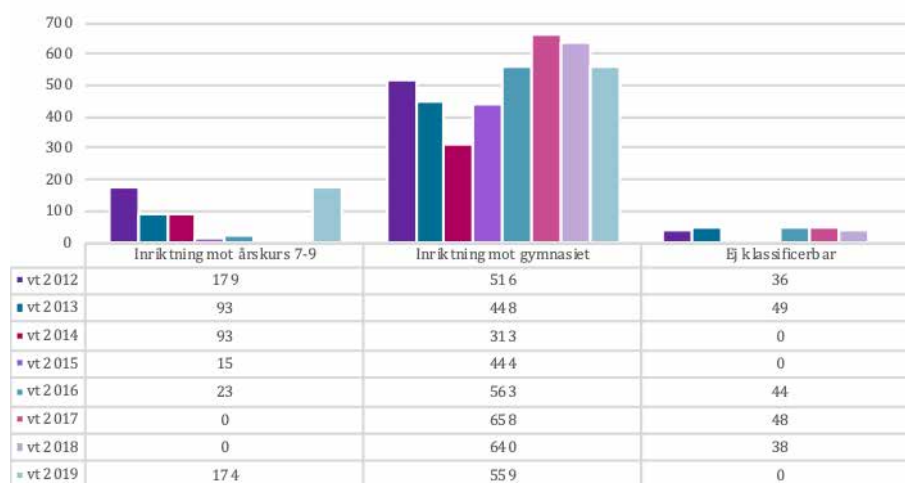
Figur 33: Antalet behöriga sökande till ämneslärarutbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

Även antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna följer i stort sett samma trender som antalet sökande totalt.

Antagna

Figur 34: Antalet antagna till ämneslärarutbildningar vid första urvalet, per inriktning vt 2012–vt 2019.

Även antalet antagna till ämneslärarutbildningar följer i stort sett utvecklingen av antalet sökande.

Kan antalet sökande förutsägas?

Som redovisats ovan har antalet sökande minskat under senare år. Det finns många olika faktorer som påverkar en sökandes beslut att söka en högre utbildning. Här diskuteras och prövas några faktorer som kan användas för att förutsäga hur många som kommer att söka under året.

Olika grupper av sökande

I gruppen sökande finns de som inte studerat tidigare och som för första gången söker till högskolan (nya). Det finns också sökande som söker progressionsutbildningar i sina redan pågående studier (fortsättare), liksom sökande som har studerat tidigare och som återkommer till fortbildnings- eller vidareutbildningsstudier senare i livet (återkommande). Huvudorsakerna bakom de olika gruppernas benägenhet att söka till högskolan varierar. Hur stor betydelse de olika orsakerna har för sökandet är sällan välbelagda eller välkända. Men för gruppen nya sökande är en viss orsak och betydelsen av den relativt väl belagd, och det är arbetsmarknadsläget.

Nya unga sökande till högskolan

En annan orsak till skillnader i antalet unga sökande är årskullarnas storlek. Om årskullen av exempelvis 20-åringar är större än året innan, samtidigt som allt annat som påverkar övergången är oförändrat, kan antalet sökande till högskolan förväntas öka i samma utsträckning som årskullen. Men eftersom årskullarnas storlek vanligen inte förändras påtagligt mellan två på varandra följande år, har årskullsförändringarna inte så stor betydelse för förutsägelsen om totala antalet sökande.

Det finns emellertid flera studier som visar att konjunkturen eller arbetslöshetssituationen har betydelse för nya sökandes, alltså ungas, övergång till högskolan.² Är arbetsmarknadsläget kärvt ökar benägenheten bland unga att söka sig till högskolan, och tvärt om ifall arbetsmarknadsläget är gott. Sedan 2014 har arbetsmarknadsläget förbättrats för varje år med högre sysselsättningsgrad och lägre arbetslöshet.³ Det återspeglas bland annat i att andelen i en årskull som söker till högskolan direkt efter gymnasiet har minskat (figur 35).

-
2. Högskoleverket, "Samband mellan konjunktur och högskolestudier", Statistisk analys 2009/9 och SCB, "Konjunkturberoende i inflödet till och utflödet från högre studier", Arbetsmarknads- och utbildningsstatistik 2011:7.
 3. Budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1), s. 48.

Figur 35: Andelen arbetslösa av dem med gymnasial utbildning, per år (SCB, AKU), och andelen av årskullen 20-åringar som sökt till högskolan vårterminen året efter.

Samvariationen mellan andelen arbetslösa per år av dem med gymnasial utbildning enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU) och andelen 20-åringar som är behöriga sökande till högskolan vid första urvalet vårterminen därefter, är stark. Korrelationskoefficienten är hela 0,92. Det pekar på att om arbetslösheten bland gymnasialt utbildade går upp är sannolikheten hög att andelen sökande från årskullen som kommer direkt från gymnasiet ökar.⁴

Emellertid utgör gruppen 20-åringar knappt 5 procent av alla sökande till en vårtermin, så antalsutvecklingen av dem säger inte så mycket om antalsutvecklingen för hela gruppen sökande.

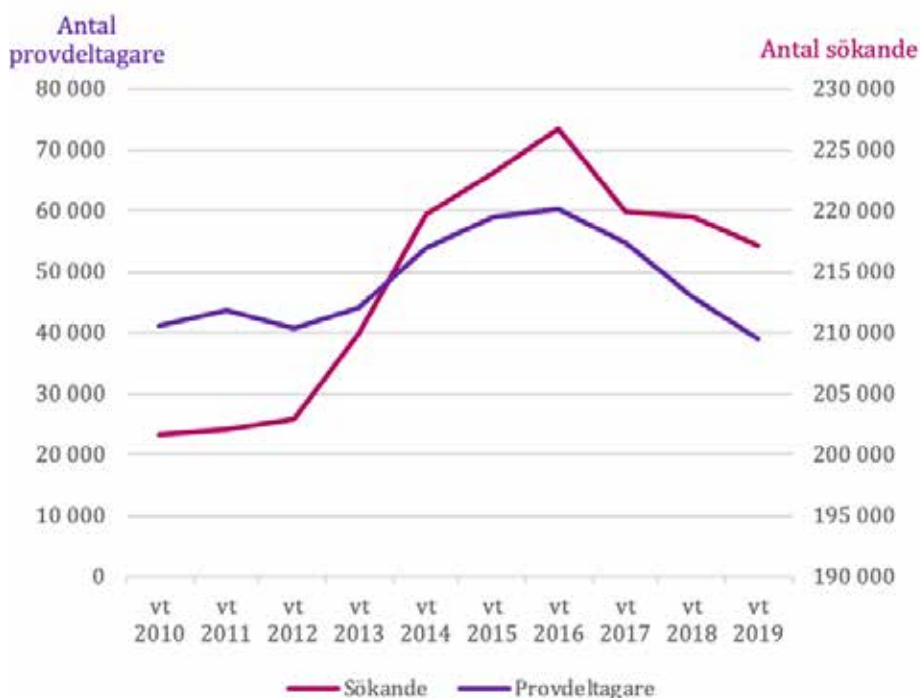
Samtliga sökande

Däremot finns det en indikator som omfattar en åldersmässigt betydligt bredare grupp av presumtiva sökande, nämligen högskoleprovsdeltagare. Många av de som deltar i högskoleprovet gör det i avsikt att söka till högskolan kommande termin.

Antalet provdeltagare påverkas också av konjunkturen, liksom av årskullarnas storlek, och kan på så sätt ge en tidig indikation på vartåt antalet sökande till högskolan är på väg. Antalet provdeltagare har varierat över tid, men också minskat under senare år (se figur 36).

4. Förhållandet kan beskrivas som en rätlinjig funktion utan konstant (med signifikant lutningskoefficient) där andelen sökande 20-åringar är 1,398 gånger större än andelen arbetslösa bland gymnasialt utbildade.

Figur 36: Antalet högskoleprovsdeltagare terminen innan och antalet sökande vid sista anmälningssdag.

Samvariationen mellan antalet provdeltagare terminen innan och totala antalet sökande vid sista anmälningssdag är också stark. Korrelationskoefficienten är 0,77. Det indikerar att om provdeltagarna blir fler är sannolikheten betydande att det totala antalet sökande ökar.

Förhållandet kan återigen beskrivas som en rätlinjig funktion, mellan antalet sökande till en vårtermin och antalet högskoleprovsdeltagare terminen innan.⁵ Anpassningen av funktionen är inte optimal, men kan ändå tjäna som ett diskussionsunderlag.

Motsvarande funktion för antalet sökande till en hösttermin har en högre förklaringsgrad på 0,81 (R^2 -adj), vilket tyder på att funktionsanpassningen för sökande till en hösttermin är bättre.⁶

Uppskattning av antalet sökande till höstterminen 2019

Antalet anmälda till högskoleprovet våren 2019 (ca 67 500) är 12 procent färre än våren 2018. Antalet provdeltagare var 19 procent färre än antalet anmälda vt 2018. Antas samma förhållande gälla vt 2019 kan antalet högskoleprovsdeltagare uppskattas till 54 530. Detta ger $234\,244 + 2,051 * 54\,530 = 346\,100$

5. Funktionen ger att antalet sökande vid sista anmälningssdag beräknas som $170\,009 + 0,9182 * \text{antalet högskoleprovsdeltagare terminen innan}$. Koefficienterna är signifikanta. Funktionen har en förklaringsgrad på 0,55 (R^2 -adj).

6. För höstterminen beräknas antalet sökande vid sista anmälningssdag som $234\,244 + 2,051 * \text{antalet högskoleprovsdeltagare}$. Koefficienterna är signifikant säkraställda (99 procents säkerhet).

sökande vid sista anmälningssdag inför ht 2019. Det motsvarar knappt 4 procent färre sökande än ht 2018.

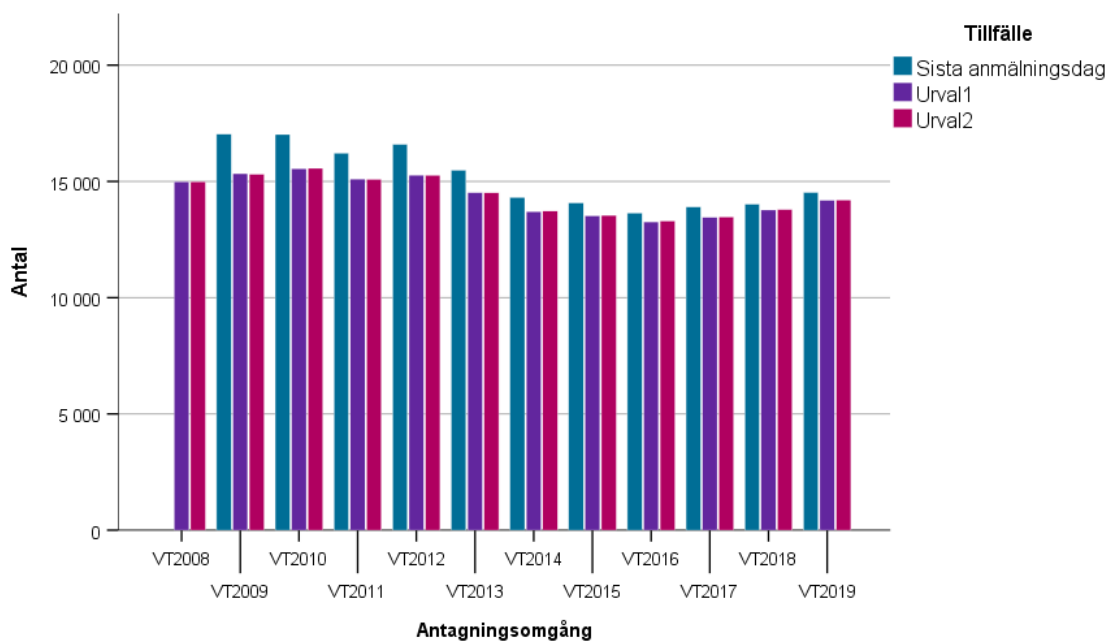
Frågan om hur väl denna uppskattning stämmer överens med utfallet besvaras i mitten av april då sista anmälningssdag till ht 2019 infaller. Emellertid tyder uppgifterna på att det inte är någon kraftig uppgång i antalet sökande att vänta.

Förändringar i utbildningsutbudet

Här beskrivs förändringar i antalet utbildningar som ges totalt i vårantagningsomgångarna. Vidare redovisas hur många utbildningar som har konkurrens om platserna, alltså om det finns reserver eller inte.

Kurser

Figur 37: Antal kurser vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

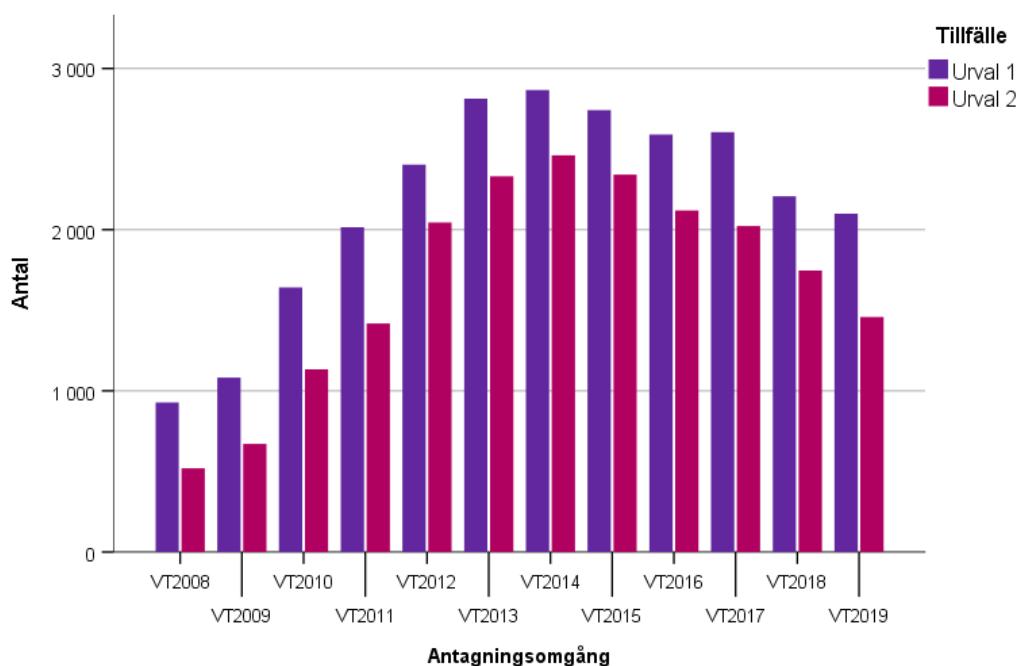
Utbudet av kurser vid sista anmälningssdag minskade från vt 2012 till vt 2016 för att därefter öka något.

Utbildningsutbudet fastställs ofta i mycket god tid, vilket kan göra att kurser ställs in om förutsättningarna ändras. Inställda kurser kan också bero på att det finns för få sökande. Utbildningsutbudet minskar därför från sista anmälningssdag till första urvalet. Kurser kan även tillkomma efter sista anmälningssdag. I regel är ökningen mellan det första och det andra urvalet liten. Vt 2018 var ökningen 22 kurser mellan urvalen och vt 2019 var den 15 kurser.

Förändringar i antalet erbjudna utbildningar mellan olika antagningsomgångar kan ha flera orsaker, men beror främst på att antalet studieplatser

påverkas av tilldelning av medel från regeringen. En annan orsak kan vara att det är för få sökande för att fylla alla tillgängliga platser. Vidare kan lärosäten välja att lägga vissa utbildningar i lokala antagningsomgångar, eller att göra antagningen utanför det samordnade antagningssystemet. Det kan också tillkomma nya lärosäten i antagningsomgångarna. Exempelvis tillkom Newmaninstitutet vt 2018 i den samordnade antagningen.

Figur 38: Antal kurser där urval skett i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

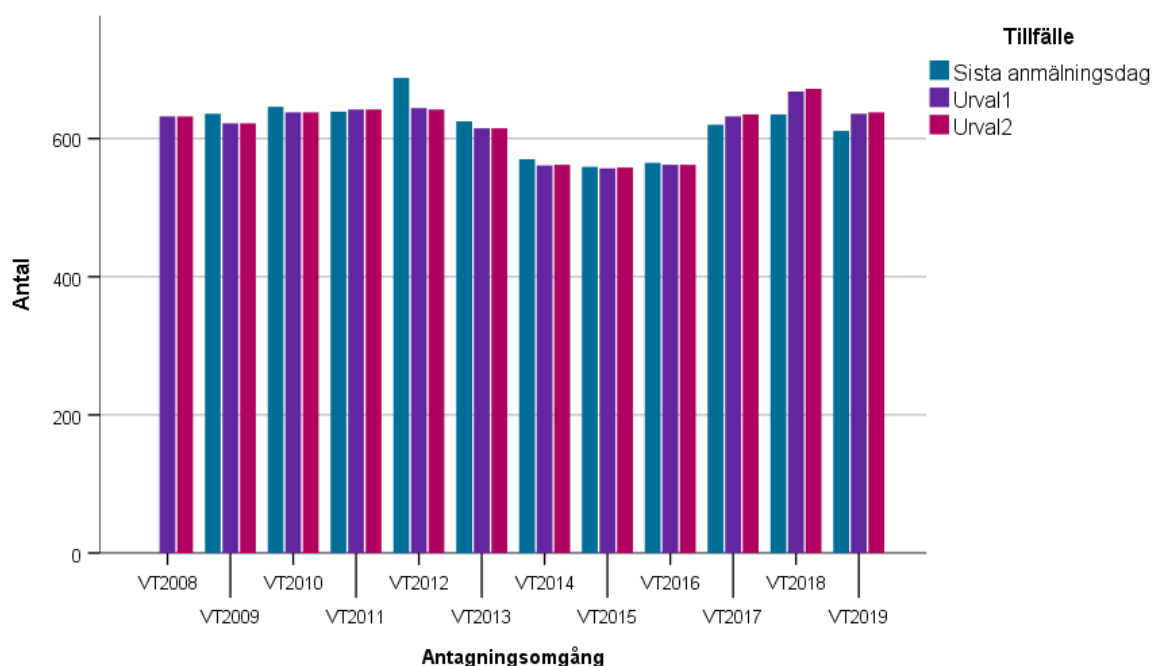
Till de flesta kurser sker inget urval alls, utan alla behöriga sökande antas. Antalet kurser med urval ökade fram till vt 2014, då antalet behöriga sökande även var som störst. Därefter har antalet minskat något varje år.

Andelen kurser med urval (konkurrens) var som högst 21 procent vt 2014. Därefter har andelen minskat och vt 2019 var det konkurrens om platserna på 15 procent av samtliga kurser vid första urvalet.

Efter första urvalet händer det att sökande tackar nej till sina platser, vilket kan leda till att alla behöriga sökande erbjuds plats i andra urvalet. Därför minskar antalet kurser med konkurrens ytterligare mellan första och andra urvalet.

Program

Figur 39: Antal program vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

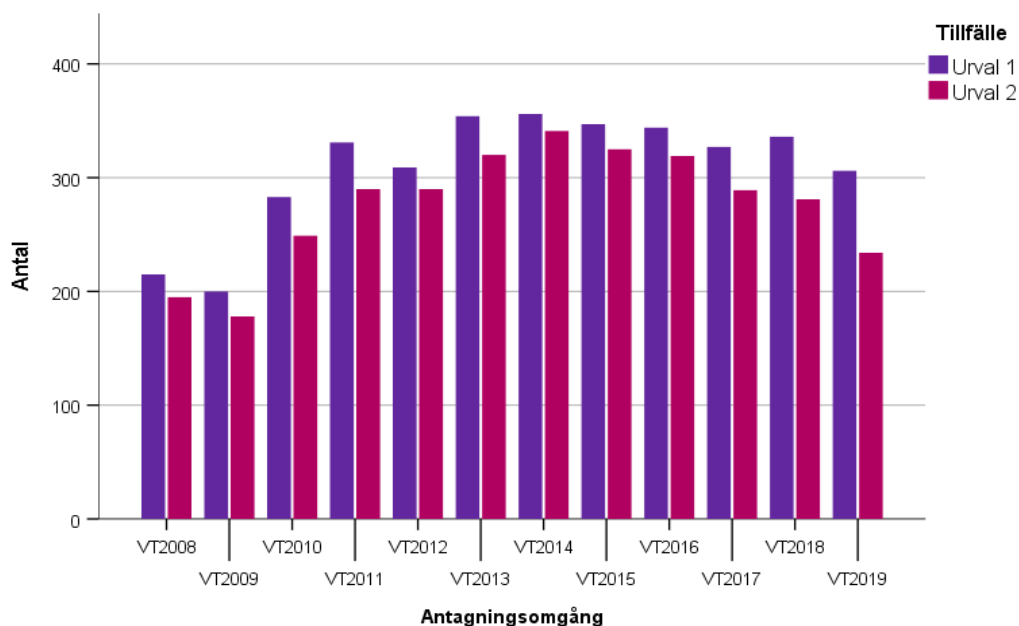

Förändringar i antalet program som erbjuds uppvisar en snarlik trend som för antalet kurser, men vt 2019 hade antalet kurser ökat medan antalet program minskat. Programmen är emellertid väsentligt färre än kurserna, varför mindre förändringar i antal ger större förändringar i procent. Programminskningen beror främst på att specialistsjuksköterskeutbildningarna inte längre ingår i antagningsomgången.

Under hela perioden har andelen program av det totala utbudet legat kring 4 procent och andelen kurser kring 96 procent. Programmens andel vid första urvalet har ökat något under perioden, från 4,0 procent vt 2008 till 4,3 procent vt 2019.

Det är smärre förändringar under respektive antagningsomgång, för endast ett fåtal program ställs in mellan sista anmälningssdagen och första urvalet. Sedan vt 2017 har bilden ändrats något, så att antalet program ökar från sista anmälningssdagen till första respektive andra urvalet. Det beror mer på lärosätens interna arbetssätt vid antagning till senare del av program, där utbildningstillfällen skapas för respektive program och programtermin som det finns sökande till. Ökningen av antalet program efter sista anmälningssdag är på så sätt mer en konsekvens av lärosätens arbetssätt än en reell utökning av utbildningsutbudet.

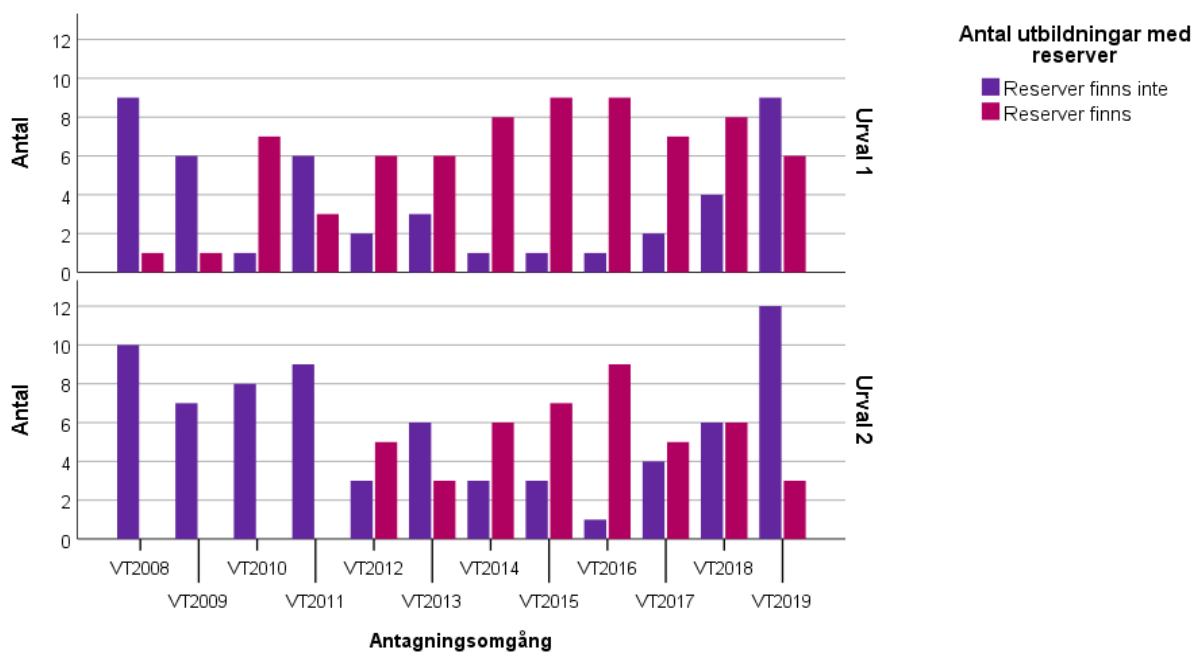
Figur 40: Antal program där urval skett i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

Andelen program där urval skett är väsentligt större än för kurser. Antalet program med urval var som störst vt 2014 och har därefter minskat, med undantag för vt 2018.

Något ökad konkurrens till civilingenjörsprogram

Figur 41: Antal civilingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

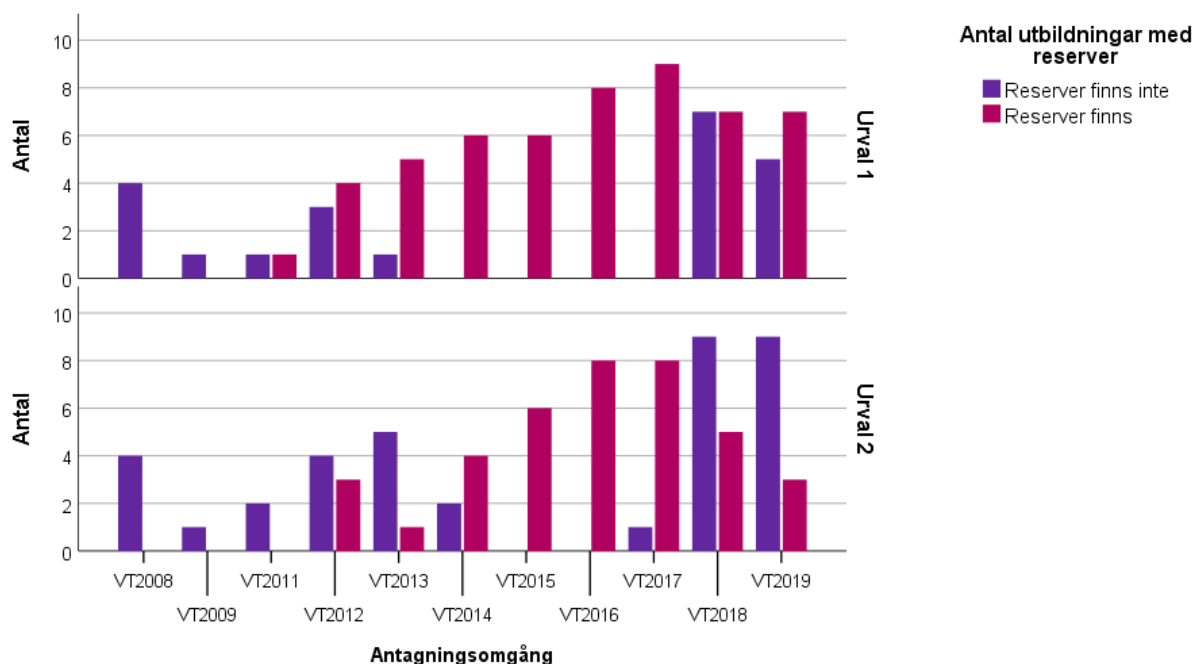

Antalet civilingenjörsprogram med konkurrens ökade fram till vt 2016 såväl i första som i andra urvalet, för att därefter avta något. Det är emellertid få civilingenjörsprogram som ges på våren.

Det är ändå positivt att antalet civilingenjörsutbildningar med konkurrens är högre numera. Civilingenjörsutbildningar är några av de utbildningar som leder till yrken med goda arbetsmarknadsutsikter. Det framgår av prognoser som Statistiska centralbyrån (SCB) och Universitetskanslersämbetet (UKÄ) gjort.⁷

Konkurrensen till högskoleingenjörsprogram planar ut

Figur 42: Antal högskoleingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

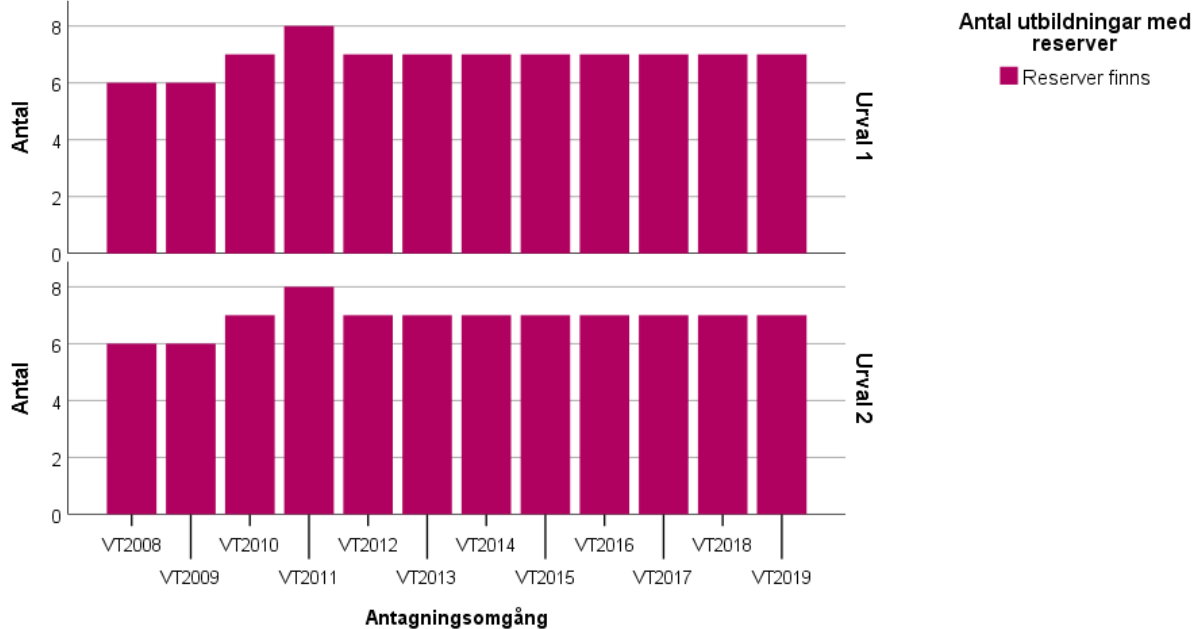

Antalet högskoleingenjörsutbildningar med konkurrens har ökat under perioden men minskat något under senare år, särskilt vid andra urvalet. Det är emellertid få högskoleingenjörsprogram som ges på våren. Liksom för civilingenjörsutbildningarna har SCB och UKÄ bedömt att examinerade högskoleingenjörer har relativt goda framtida arbetsmarknadsutsikter.

7. Statistiska centralbyrån, "Trender och prognoser 2017" och Universitetskanslersämbetet, "Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden", 2015:5 R.

Hård konkurrens till läkarprogram

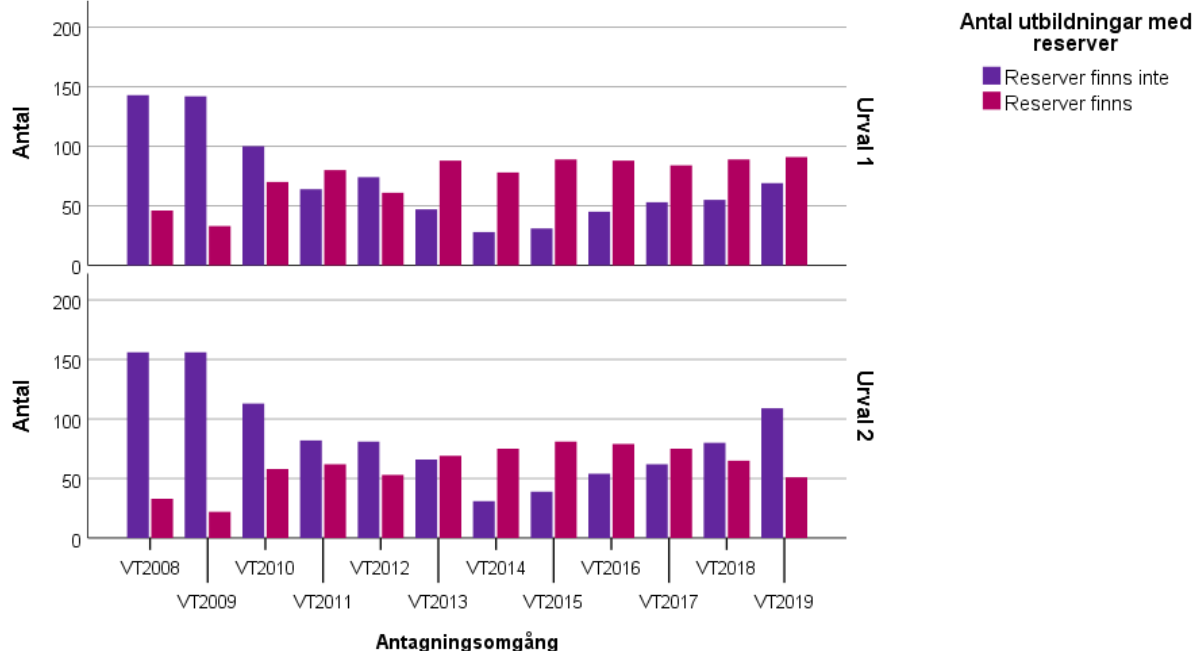
Figur 43: Antal läkarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

Alla läkarprogram har haft väsentligt fler sökande än platser under hela perioden, trots att utbildningen byggts ut kraftigt. Examinerade från läkarutbildningen bedöms vara relativt efterfrågade på arbetsmarknaden under det närmaste decenniet.

Konkurrensen till lärarprogram minskar

Figur 44: Antal lärarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

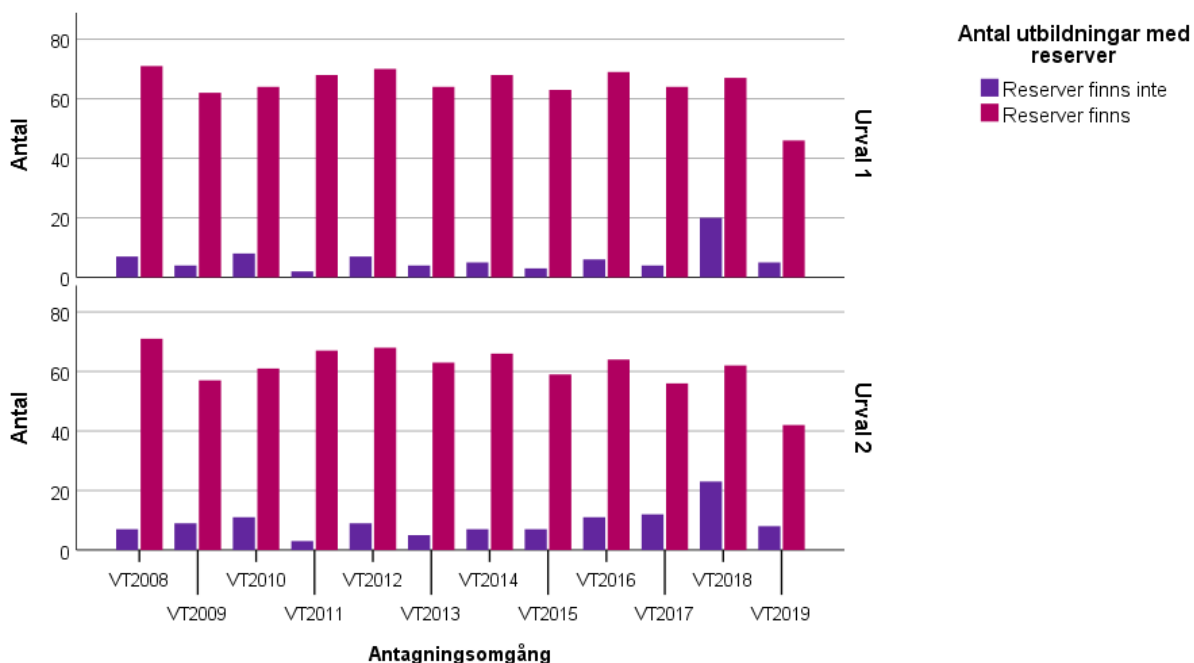
Antalet lärarprogram med konkurrens ökade fram till vt 2013. Därefter har de planat ut (första urvalet) och minskat (andra urvalet). Här finns emellertid en felkälla för äldre statistik, se avsnittet "Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats" s. 31.

Att fler lärarprogram har konkurrens är ett tecken på att utbildningarna har blivit mer populära, vilket är positivt med tanke på den stora brist på examinerade lärare som befaras uppkomma under det närmaste decenniet. Examinerade från lärarutbildningar tillhör de grupper som bland annat SCB och UKÅ bedömt ha mycket goda framtida arbetsmarknadsutsikter. Möjligtvis kan detta ha bidragit till att fler söker dessa utbildningar. Lärarutbildningarna omfattas även av en pågående utbyggnad där regeringen tillför ytterligare resurser.⁸

8. Universitetskanslersämbetet, "Universitet och högskolor 2018", rapport 2018:5, s. 145–146.

Fler sjuksköterskeprogram utan konkurrens

Figur 45: Antal sjuksköterskeprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

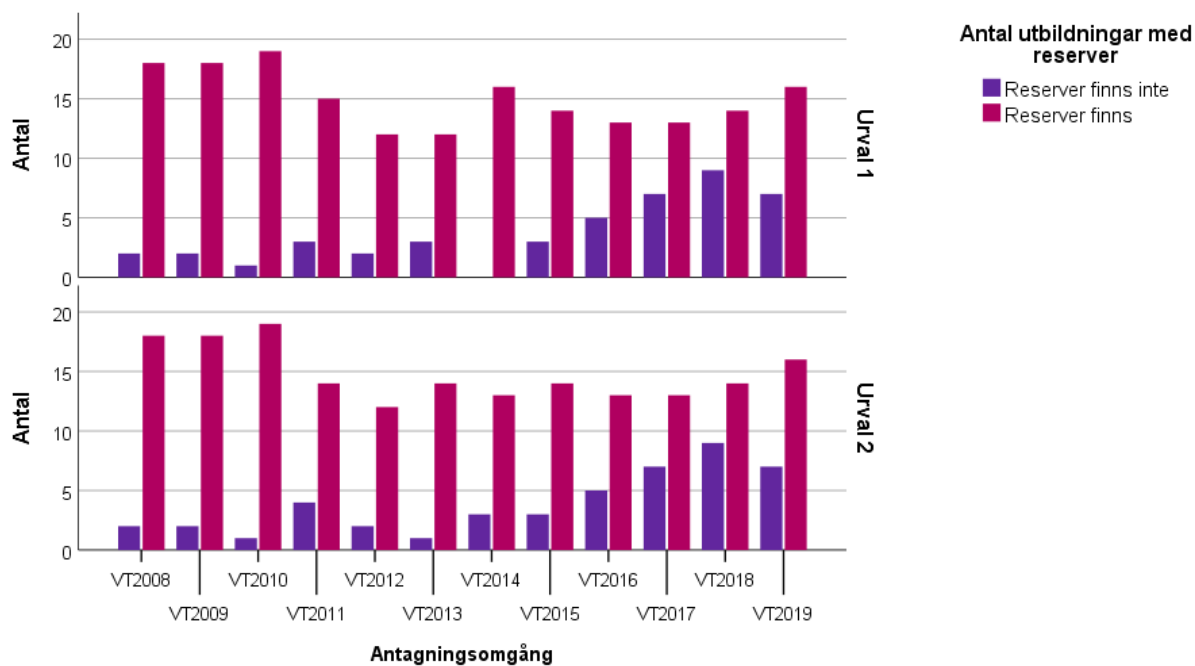

Antalet sjuksköterskeutbildningar med konkurrens har legat högt under hela perioden. Under de senaste åren har emellertid antalet program utan konkurrens ökat. Det påtagligt lägre antalet utbildningar vt 2019 beror på att antagningen till specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre ingår i underlaget, se avsnittet "Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats" s. 31.

Sjuksköterskeutbildningarna tillhör också gruppen av utbildningar som pekats ut som utbildningar ledande till yrken med goda eller mycket goda framtida arbetsmarknadsutsikter.

Fler socionomprogram utan konkurrens

Figur 46: Antal socionomprogram med konkurrens i första och andra urvalet, vt 2008–vt 2019.

Antalet socionomprogram med konkurrens har varierat något under perioden. Under de senaste åren har emellertid antalet program utan konkurrens ökat. Examinerade från socionomutbildningar tillhör en grupp som SCB och UKÄ bedömt att det kommer att finnas ett visst överskott av på arbetsmarknaden framöver.

Bilaga 1: Definitioner av begrepp

Här definieras begrepp som är centrala för förståelsen av den antagningsstatistik som presenteras i rapporten.

Andra urvalet

I andra urvalet ingår sena sökande och behöriga sökande enligt de svar som de lämnat på antagningsbeskedet från första urvalet. Sökande som inte lämnat svar eller som har tackat nej efter första urvalet stryks och ingår inte i det andra urvalet. I redovisningen av antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i samband med det andra urvalet ingår det samlade antalet från både det första och det andra urvalet.

Anmälningsavgift

Medborgare i länder utanför EU, EES eller Schweiz är skyldiga att betala en avgift för att få sin ansökan till högre utbildning behandlad. Kravet på att betala anmälningsavgift gäller inte sökande som

- har permanent uppehållstillstånd i Sverige
- har tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- är familjemedlem till en medborgare i en EES-stat och har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i Sverige
- är familjemedlem till en schweizisk medborgare och har uppehållstillstånd i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU/EES-land och har uppehållstillstånd i Sverige för andra skäl än studier
- studerar inom ramen för ett sådant utbytesprogram som regeringen beslutat att anmälningsavgift inte ska tas ut för
- är registrerad student vid svenskt lärosäte när ansökan sker
- är student vid ett utländskt lärosäte och nu genomför en del av sin utbildning vid ett svenskt lärosäte. I dessa fall måste studierna ingå i ett utbytesavtal som innebär att det svenska lärosätet inte tar ut någon studieavgift.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagna.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns behöriga. Det avser kraven för både grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

Med förstahandssökande avses en person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval, det vill säga det anmälningsalternativ som står först på anmälan. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan per antagningsomgång antas till utbildningar om maximalt 45 högskolepoäng i nationell vårtermin, hösttermin respektive internationella kurser och om maximalt 30 högskolepoäng för masterutbildningar. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och den som blivit reservplacerad svara ja för att behålla sin plats eller reservplacering. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar som rör nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser på sammanlagt 210 högskolepoäng och 120 högskolepoäng i antagningsomgångarna för masterutbildningar. I nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser kan sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 165 högskolepoäng. I masterutbildningar kan sökande som blivit antagna till 30 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 90 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande, där söktrycket alltså är större än antalet tillgängliga platser. Det är lärosätet som avgör om det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning, och i så fall i vilket läge (före urvalet eller efter första eller andra urvalet). Antalet utbildningar med konkurrens kan därför vara högre efter andra urvalet än efter första.

Kurs

Kurs definieras som en högskoleutbildning med en avgränsad omfattning, som är fastställd av universitetet eller högskolan, och för vilken kursbevis ges. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående från program. Kurser är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är program.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar administreras av Universitets- och högskolerådet på uppdrag av lärosätena. De nationella antagningsomgångarna är nationell hösttermin (ht), nationell vårtermin (vt), nationell sommartermin (st), antagningsomgång för masterutbildningar hösttermin (MASTER ht), antagningsomgång för masterutbildningar vårtermin (MASTER vt), internationella kurser hösttermin (IK ht) och internationella kurser vårtermin (IK vt). I MASTER ht och vt ingår master- och magisterutbildningar. I internationella kurser ingår kurser på grundnivå och på avancerad nivå samt program på grundnivå.

Obehöriga sökande

Sökande som inte uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns obehöriga. Det kan avse både kraven för grundläggande behörighet och kraven för särskild behörighet. I redovisningen av de sökande som är skyldiga att betala anmälningsavgift redovisas även de som inte betalt avgiften och därmed inte fått sin behörighet prövad eftersom de räknas som obehöriga.

Program

Ett program är en kombination av kurser som fastställs av varje lärosäte och som kan leda till generell examen och/eller yrkesexamen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Vissa lärosäten har valt ett upplägg där studenter som antas till en programutbildning inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra har valt ett upplägg där studenter som är antagna till programmet är garanterade en plats på de kurser som ingår, men ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningsdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Lärosätena har möjlighet att låta kurser och program vara öppna för anmälan efter sista anmälningsdag. Det kan gälla någon enstaka utbildning eller alla. En sen anmälan avser här den som anmält sig efter sista anmälningsdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan kan också uppstå när sökande kompletterar sina meriter, styrker avgiftsbefrielse eller betalar avgiften efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehöriga i första urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behöriga i andra urvalet, även om deras anmälan då räknas som sen anmälan. En sådan sen anmälan brukar kallas återanmälan.

Sista anmälningsdag

Sista anmälningsdag är den dag då anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid. En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska antas är att det, efter det att sökande som anmält sig i tid erbjudits plats, finns lediga platser till sökalternativet. Hur många av de sökande med sena anmälningar som erbjuds plats i första eller andra urvalet framgår inte av den statistik som redovisas.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt utbildningar, oavsett om utbildningen är deras förstahandsval eller inte och oavsett om de är behöriga eller inte.

Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och därmed är även statistiken komplex. Populationerna är föränderliga och mycket händer mellan exempelvis anmälan och terminsstart eller mellan andra urvalet och terminsstarten. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. En sökande kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, och inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet, för det sker efteranmälningar och efterantagningar till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas statistikuppgifterna hämtas.

Det som presenteras i denna rapport är baserat på data som finns i en statistikdatabas till vilken information förs över från antagningssystemet vid vissa specifika tidpunkter.

I dagsläget existerar så gott som all tänkbar information om anmälan till svenska universitet och högskolor i antagningssystemet. Nästan alla dessa uppgifter kopieras en gång per dygn till en databas där data är sökbara via SQL-frågor i en miljö som inte stör själva arbetet med antagningarna.

Eftersom databasen uppdateras varje dag innebär detta att det aldrig är möjligt att ta fram sökande- och antagningsstatistik på ett repeterbart sätt. Då sökandeantal och övriga uppgifter i antagningssystemet hela tiden förändras under en antagningsomgång blir det praktiskt omöjligt att från dag till dag producera siffror som är identiska.

Genom att etablera en arbetsrutin för att göra uttag vid fyra separata tillfällen under varje nationell antagningsomgång – med de uppgifter som anses mest relevanta för framtida uppföljning – har det gått att skapa en databas med statiska och repeterbara uppgifter. Denna databas utgör underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras av UHR.

Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den officiella sökande- och antagningsstatistik som produceras via UHR. Databasen laddas regelbundet vid speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningsdag, första urval och andra urval. Detta sker för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.

Informationen som finns i statistikdatabasen är utformad utifrån lärosätenas och antagningssystemets behov och är inte i första hand till för statistiska bearbetningar eller presentationer, vilket innebär vissa begränsningar och påverkar vilka redovisningar som är möjliga att göra.

Utbildning, utbyte och utveckling – för alla som vill vidare

UHR är en statlig myndighet med ett brett uppdrag inom utbildningsområdet. Vi finns i Stockholm och i Visby.

UHR:s fem huvudsakliga ansvarsområden:

- Information inför högskolestudier, ansvar för högskoleprovet, ta fram regelverk och samordna antagningen till högskolan.
- Utveckla och förvalta IT-system och e-tjänster åt utbildningssektorn.
- Förmedla internationella utbyten och kompetensutveckling för hela utbildningskedjan.
- Bedöma utländska utbildningar.
- Främjande uppgifter och analyser av frågor inom UHR:s ansvarsområde.